

onze vogels

36e jaargang no. 8, augustus 1975

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

De

ssel

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, Breda, telefoon (01600) 3 61 37.
Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, telefoon (010) 26 19 90.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.
2e Voorzitter: W. J. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Commissaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel, telefoon (05220) 5 38 84.

Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: W. Wolthof, Kerkstraat 40, Muntendam, telefoon (05987) 33 40 of 33 25.
District Friesland: J. Forsten, Molenpolle 8, Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drente: J. H. Heijnen, W. Grolstraat 126, Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A. M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.
District Gelderland: D. J. Prinsen, Berkenlaan 132, Silvolde, telefoon (08350) 53 14.
District Utrecht: Th. Corbee, St. Bonifaciusstraat 76, Amersfoort, telefoon (033) 1 97 04.
District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, Vijfhuizen, telefoon 023 - 285906.
District Zuid-Holland: G. C. Goedschalk, Akeleistraat 148, Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4, Hulst, telefoon (01140) 38 16.
District Noord-Brabant: J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: J. M. Hoebbers, Hoofdstraat 5, Horst, telefoon (04709) 12 64.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

D. J. van der Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen, telefoon (05293) 12 57, voor tropen, grasparkieten etc.
H. J. Veerkamp, Royaarsplein 12, Schiedam, telefoon (010) 15 63 55, voor kleur- en postuurkanaries.
H. Elst, Plantage 213, Beverwijk, telefoon (02510) 2 66 07, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, Bergen op Zoom, postbus 74, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.
Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.
Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden.
De contributie bedraagt in dit geval f 20,— per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

MAANDBLAD VAN DE NEDERLAND

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.
Binnenland f 20,— per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. Buitenland f 25,— per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.
België: 300 BFr. per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheks te Brussel 1.
Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra-vinkenclub

Secretaris: P. Kool, telefoon: 05280 - 68028, Röntgenhof 33, Hoogeveen.

Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9, Alphen a.d. Rijn, Postgiro 43984 Coöp. Raiffeisenbank Alphen a.d. Rijn t.n.v. N.Z.C.

Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries

Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3, Hoogvliet, telefoon (010) 38 27 43.

Penningmeester: P. Bos, Wilhelminalaan 11, Harderwijk, telefoon 03410 - 62 73.

Giro t.n.v. de postuurkanarieclub no. 1667906.

Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden

Secretaris: H. A. Vervest, Peppelgaarde 41, Etten-Leur, telefoon 01608 - 1 63 70.

giro-rekening: 31.58.484 t.n.v. spec.club Eur. Vogels, H. van Es, Wilhelminastraat 23, Barendrecht. Telefoon 01806-2980.

Contributie f 13,— per jaar.

Speciaalclub van insekten- en vruchtenetende vogels

Secretaris: H. Kehl, Kruijningstraat 170, Rotterdam-3023, telefoon (010) 80 28 54.

Penningmeester: S. J. van Schie, Bootsmanstraat 3, Rotterdam, telefoon 010-76 75 47, giro 2625815, t.n.v. penn. speciaalclub. Contributie f. 20,— per jaar.

Entree f. 5,—.

Japane Meeuwenclub

Secretaris: A. Jansen, Parallelweg 66, Wolfheze, telefoon 08308 - 663.

Penningmeester: W. A. M. Berns, Kerkallee 91, Velp (Gld.), telefoon 08302 - 28 40. Rek.nr. 39 39 88 207 Rabobank, Velp, t.n.v. penn. J.M.C. Contributie f 15,— per jaar, entree f 5,—.

Speciaalclub Parkieten

Inlichtingen over waar en bij wie u zich kunt melden worden u gaarne verstrekt door:

A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek, telefoon 045 - 21 78 58, of bij A. v. d. Waal, Laan Olie-slagers 50, Hoogerheide, telefoon 01646 - 28 88.

Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

vogels

ND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 46.500)

Het volgende nummer wordt per post bezorgd op
22 september 1975

REDACTIE

C. E. van Berkel
Chr. Walraven
P. Rijnders
Redactieadres: Postbus 74 - Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V.

Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zuiver particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod”.

VRAGEN OVER?

KLEURKANARIES aan: W. C. Oonk, Bergweg 37, Lochem.

ZANGKANARIES aan: M. van Woezik, Homberg 27-16, Wijchen.

GRASPARKIETEN aan: A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN TROPENBASTAARDEN aan: D. J. v. d. Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen.

GROTE PARKIETEN, EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN aan: D. A. Duivis, St. Josephstraat 46, Teteringen.

TROPISCHE VOGELS aan: G. v. d. Watering, St. Theresiastraat 25, Roosendaal.

IN DIT NUMMER

Baardparkieten	324
De voliëre van de maand	326
Pietpraat over Mozaïek	328
NBvV Boekenservice	329
De Emoe	330
Pratelen in de vogelmuit	332
De Hosokanarie	333
Onze ervaringen met Afrikaanse soorten	337
De Steltkluut	339
De verzorging van pasingevoerde tangara's	341
De Rozeborstbaardparkiet	344
Alternatieve drinkwaterbronnen	347
Ekstertjes	348
Doelgericht kweken, stamopbouw	350
Australische Grasvinken	352
Uniek	353
Korte berichten	354
Houd uw ergernis in toom	355
Bij de blauwe reigers van boerderij De Eenhoorn	357
De vogelhallen van Dierenpark Wassenaar	359
De Kea	361
Een jaarlijks terugkerende enquête	362
De grootste voliëre	362
Beplanting in en om de voliëre	364

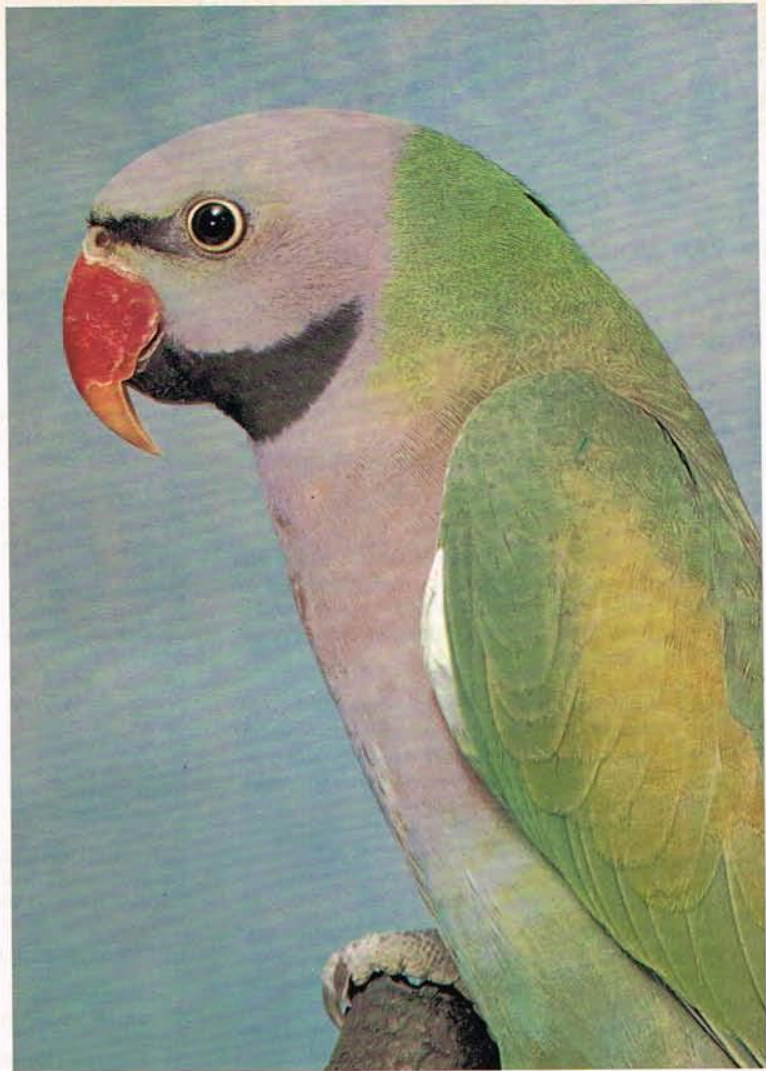
IN DIT NUMMER ADVERTEREN

Van Waardhuizen	332
Tilburgse Vogelhandel	332
Sanders	332
Exotis-Schau Wohlen	332
CéDé	334
W. Rouppe van der Voort	334
Vette korrel	338
Metaalwarenfabriek Hulskamp	338
NBvV	342
A. P. v. Gils	342
W. Rouppe van der Voort	342
Sluis	356
Vraag en Aanbod	363
V.V.R. vogelvoederfabriek	364
W. Rouppe van der Voort	366
Vogelhandel Rein v. d. Veen	367
Animali	367
Holley - Delft	367
De Vogelspecialist	367
Edelchemie	367
Veraka	367
Benny Slagers	367
Witte Molen	368

foto: Horst Müller/Th. Brosset - Baardparkiet

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 26 06 40*

Uitsluitend brieven met betaald antwoord!

Tekst: C. E. van Berkel
Foto's: Horst Müller/Th. Brosset

BAARD- PARKIETEN

Psittacula alexandri

Van de baardparkiet zijn er 8 rassen beschreven. Ik noem ze u evenals het verspreidingsgebied van die respectievelijke rassen. De overwegend kleine verschillen, voornamelijk in kleur, zal ik u besparen. **P.a. alexandri**, Java, Bali en Zuid Borneo; **P.a. kangeanensis**, eiland kangean Indonesië; **P.a. dammermani**, eiland Karimundjawa Indonesië; **P.a. pe-**

riouca, eiland Nias Indonesië; **P.a. major**, eilanden Lasia en Bobi Indonesië; **P.a. cala**, eiland Simeulue Indonesië; **P.a. abbotti**, Andamanen eilanden India; en **P.a. fasciata**, Nepal laaggebergte van de Himalaya tot Assam, Oost Pakistan, Birma, Thailand, Indochina en in de Chinese provincies Yunnan en Kwangsi.

De voorplaat en de hierbij opgenomen kleurafbeeldingen laten u het ras *Psittacula alexandri fasciata* zien die we kennen onder de Nederlandse naam Baardparkiet.

Baardparkieten zijn vogels van het laaggebergte. Ze leven in heuvelachtige gebieden onder aan de voet van een berg. Zelden komen ze hoger dan ongeveer 2000 meter boven de zeespiegel.

Ze leven van zaden, noten, fruit, boomvruchten, nectar, bloesem en rijst. Als de rijst rijpende is en er een zwerm van deze 33-35 cm grote vogels met hun forse snavels neerstrijkt in de sawa dan kunnen ze flink wat schade aanrichten.

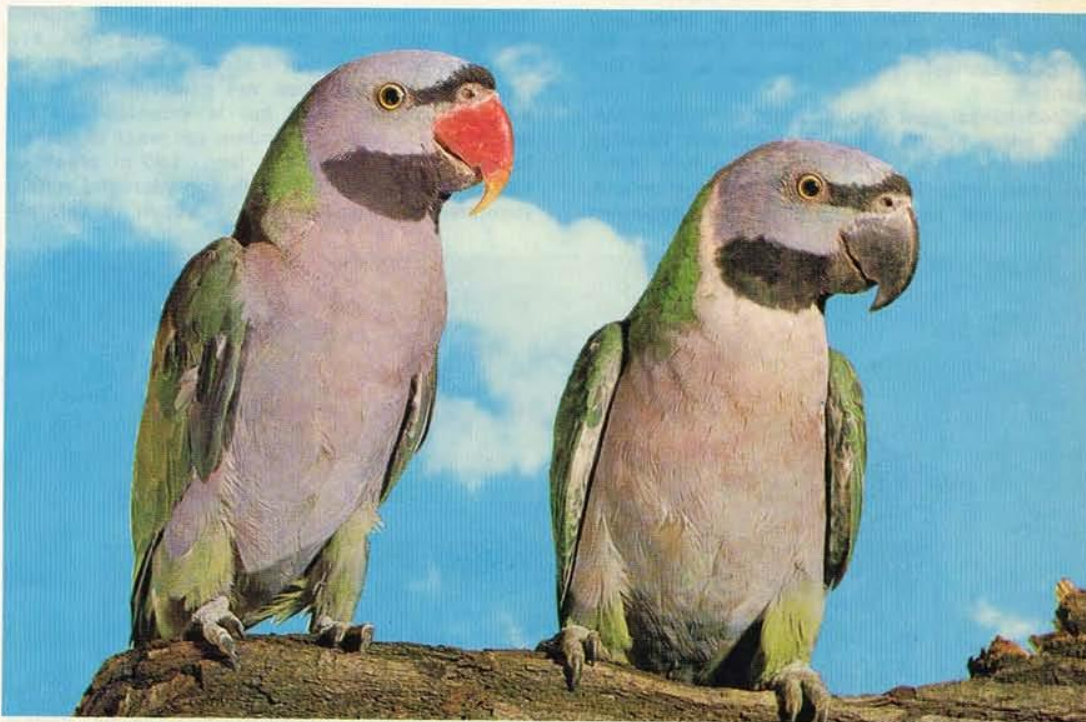
Het broedseizoen is van december tot april en de gemiddeld 4 witte matglanzende eieren worden gelegd op de uit vermolmd hout bestaande bodem in holten van dikke takken hoog in de bomen. Broeden doet voornamelijk de pop en dat proces duurt ongeveer 28 dagen. De man is gedurende de broedtijd aanhankelijk en zorgzaam voor ze; regelmatig brengt hij haar snavelkost. Dit is buiten de

broedperiode geheel anders, dan moeten ze weinig van elkaar hebben en leven als het ware volkomen langs elkaar heen. Als de man enige toenadering zou zoeken, behoeft zij alleen maar haar enorme snavel te openen om hem daarmee duidelijk af te wijzen.

De jonge baardparkieten verblijven ongeveer 50 dagen in het nest en worden door beide ouders gevoed.

Wanneer ze uitvliegen zijn ze overwegend groen van kleur, hebben een grijsachtig gekleurde kop en een zwartgrijze baard- en voorhoofdsstreep. Pas op een leeftijd van 3 jaar zijn deze vogels op volle kleur en is er ook een duidelijk verschil tussen man en pop. De bovensnavel van de man is rood, die van het vrouwtje is zwart van kleur. Zie onderstaande kleuropname.

Op pagina 344 en 345 leest u het vervolg van dit artikel en kunt u tevens kennismaken met nog een lid van de familie *psittacula alexandri*.

NBV voor u die vogels houdt

DE VOLIERE VAN DE MAAND

Wegens gebrek aan ruimte hebben we de vorige twee edities deze rubriek moeten overslaan. Gaarne willen we de schade wat inhalen en vandaar nu 2 pagina's.

Voor de eerste volière gaan we een kijkje nemen bij J. Tiggelaar, Gentiaanstraat 11 te Stadskanaal. Net als bij zovelen, is de volière op de foto niet de eerste die hij heeft gebouwd. Het van houten delen opgetrokken nachtverblijf is 1.50 m lang, 1 m diep en 2 m hoog. De aangebouwde buitenvlucht is 2.50 m lang en eveneens 1 m diep en 2 m hoog. Het geheel is bevolkt met kanaries, zebravinken, diamantduifjes, kwartels en Afrikaanse prachtvinkjes waaronder de Blauwfazantjes. Met deze laatste soort heeft hij goede kweekresultaten behaald; verschillende werden er in zijn volière geboren. Vanzelfsprekend heeft hij de jonge vogels geringd. Toen hij dan ook in 1973 voor het eerst deelnam aan een tentoonstelling zond hij uiteraard eigen kweek blauwfazantjes in. Wanneer je dan al direct een bondsmedaille in de wacht weet te slepen, is dat geen gek resultaat. Nog erg veel succes heer Tiggelaar.

Van Stadskanaal naar Zwolle is niet zó'n grote stap. Op het adres Katwolderweg 2, woont ons 13-jarige adspirantlid K. Hoorn. Als we zo zijn brief doorlezen heeft vader Hoorn al heel wat afgetimmerd. Ook hier weer het stereotype verhaal, begonnen

met een sinaasappelkistje en via enkele vergrotingen binnen betrekkelijk korte tijd gekomen tot de volière die nu op de foto is afgebeeld. Een achthoekig nachtverblijf van ongeveer 1.50 m x 1.50 m en een hoogte van 2.20 m. Daartegen is een vluchtgebouwd beplant met coniferen en heidestruikjes. De zebravinken, Japanse meeuwen, mozambique-sijsjes, Japanse nachtegalen en kwartels vinden het best zo. Kees, Koos, Karel of hoe je roepnaam ook is, nog veel succes en . . . straks wel je eigen kweek vogels inzenden op jullie tentoonstelling he? Doen hoor?!

Han van Leeuwen, Engelbertstraat 17 in Alphen (N. Br.) vindt een gezelschapsvolière met een kleurrijke bevolking een lust voor het oog en hij kan daar uren achtereen van genieten. Dat willen we best geloven, want het is inderdaad zo dat daarin steeds weer iets anders valt waar te nemen. In zijn volière, welke 3 m lang, 1.80 m breed en 1.80 m hoog is, bevinden zich een veertigtal vogels, voornamelijk Afrikaanse kleine tropen in verschil-

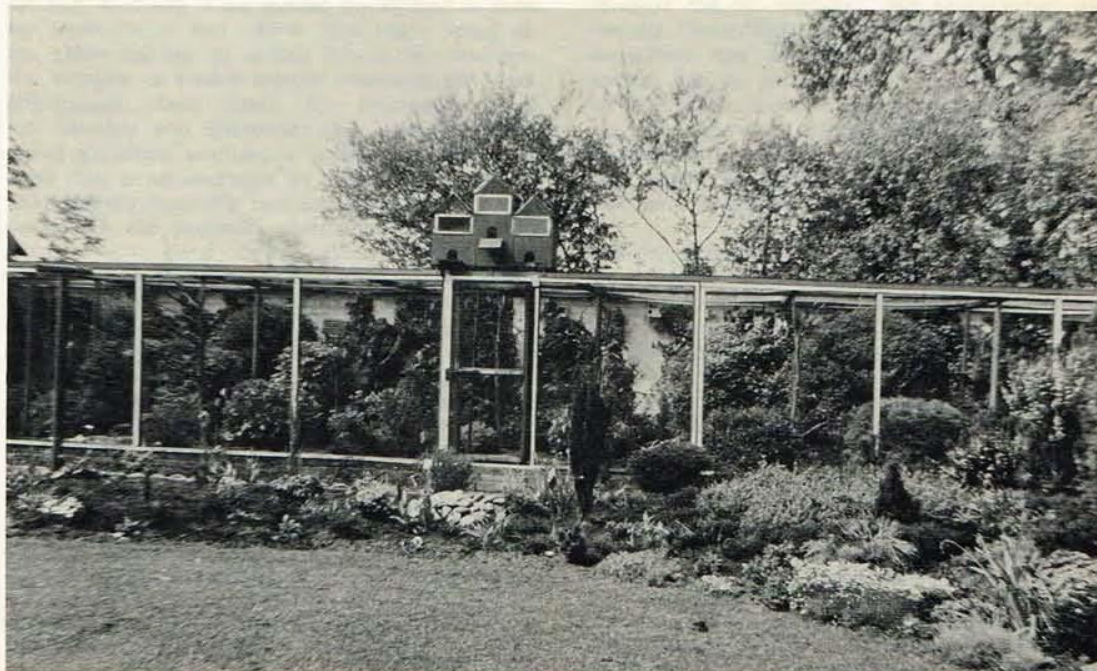

lende soorten. Daarnaast zijn er ook zebra-vinken, kanaries, sijsjes, putters en zelfs een koppel turquoiseparkieten. Het gaat goed met ze; de vogels „verstaan” elkaar uitstekend en de goudbuikjes broeden. De foto is al wat ouder, maar inmiddels is de buitenvlucht rijkelijk begroeid met vlier, liguster, coniferen en Amerikaanse vogelkers. Het nachtverblijf, groot 1.25 m x 1.25 m en 2 m hoog, is opgetrokken van hout en het dak bestaat uit plastic golfplaten. Door toepassing van dubbele wanden en tempex onder de golfplaten is er een goede warmteïsolatie waardoor Van Leeuwen 's-winters de temperatuur in het nachtverblijf zonder veel verwarmingskosten op 10 graden C kan houden. De laatste rit gaat deze maal naar Gastel in de gemeente Maarheeze. Aldaar woont in de Grensweg op nummer 3 de heer P. Martens. Getuige de foto, heeft hij over gebrek aan ruimte niet te klagen. Zijn voliëre is 14 m lang, 5 m diep en 2 m hoog. De achterzijde en de beide zijwanden zijn van kalkzandsteen opgetrokken muren. Het brede front is, evenals het dak, met gaas bespannen en het houtwerk is op een degelijke fundering bevestigd. De houten stijlen, muurplaat, gordingen en bovenregels zijn 5 x 7 cm. Toen het gehele geraamte was gebouwd en voordat het gaas werd aangebracht is de voliëre beplant met verschillende soorten coniferen, mahoniestruiken, liguster, kamperfoelie, klimop (tegen de achterwand) etc. Als goede decoratie zijn er ook een aantal boomstronken in geplaatst en een ergens tussen de beplanting verscholen vijvertje zorgt voor een zo natuurlijk mogelijke waterpartij. De bevolking bestaat uit tal van Afrikaanse prachtvinkjes. We ontvingen zijn schrijven op 29 mei j.l. en toen zaten de blauwfazantjes, vuurvinkjes, mozambiquesijsjes, edelzangers, goudbuikjes en abessijnse groene astrilden te broeden. Bijna allemaal nestelden ze in de klimop.

Je zou zeggen, het kan niet anders. In zo'n goed beplante voliëre móet dat lukken en we zijn er dan ook van overtuigd dat er verschillende jongen zullen worden geboren. Temeer ook daar genoemde soorten hun jongen gedurende de eerste 6 tot 10 dagen uitsluitend met insecten groot brengen en juist door de beplanting zullen die er zeker wel zijn.

We kunnen ons voorstellen dat er verschillende lezers zullen zijn die, bij het zien van vooral de laatste foto, zullen verzuchten: „Had ik maar zo'n ruimte”. Het is begrijpelijk maar toch willen we met nadruk stellen dat ook op andere manieren heel goed vogels zijn te houden en te kweken. Zelfs op zolderkamertjes, op balkons en in kelders kan dat. Er zijn tal van liefhebbers die alleen maar op dergelijke ruimten zijn aangewezen en toch geweldig goede resultaten behalen. Heel gaarne willen wij ook van hen eens een foto met wat gegevens ontvangen. We zullen ze met evenveel plezier publiceren.

PIETPRAAT OVER MOZAIEK J. Kuiper

De standaard zegt over mozaïek het volgende: Het beeld van een blankmozaïek moet zijn wit met regionaal gekleurde veervelden, aan beide zijden van de vogel volkomen symmetrisch. Koptekening; aan beide zijden van de kop, boven de ogen een zo scherp mogelijk afgebakend oogstreepje. Deze streepjes mogen niet boven de snavel samenkomen en aan de achterzijde niet te ver doorlopen of naar beneden afbuigen. Voorts aan beide zijden een keelstip. Borsttekening; een licht oranjerood doorschijnende kleur. De borst mag beslist niet te fel oranjerood zijn. Een duidelijke schimmelring in de hals, zodat de afscheiding ontstaat tussen het oranjerood onder de snavel en de kleur op de borst. Schouderdekveren. Dit oranjerood mag niet tot in de vleugels doorlopen en moet aan beide zijden ook weer symmetrisch zijn. Tenslotte zal een mozaïek op het ondereind van de rug (stuitkussen), gedeeltelijk afgedekt door de vleugels, een oranjerode doorkleuring tonen. De bevedering op alle overige plaatsen zo wit mogelijk, hierdoor wordt een zo scherp mogelijk tekencontrast verkregen. Bij een normale schimmelfactor en goed aaneengesloten bevedering zal de tekening op zijn voordeligst kunnen uitkomen. Snavel, pootjes en nagels niet bont en licht van kleur.

Voorkomende fouten: oranjerood doorslaan op kop en/of rug; doorgekleurd boven de snavel; oogstreepjes niet voldoende scherp of te lang; geen keelvlakjes aanwezig; borstkleur te zwaar en/of onvoldoende onderbroken; schouderdekveren te zwaar / loopt te ver in de vleugels door.

Het zij me vergund bij dit eisenpakket voor een patroonvogel enige kanttekeningen te plaatsen. Er wordt bij de borsttekening een schimmelring in de hals vereist om als afscheiding tussen het oranjerood ONDER de snavel en de borstvlak te dienen, goede mozaïeken hebben geen oranjerood onder de snavel. De borstvlak kan zover doorlopen dat de ondersnavel bereikt wordt, dit is fout. Bij letterlijke toepassing van deze eis zou oranjerood onder de snavel toegestaan lijken te zijn, ik geloof echter niet dat dat in de bedoeling van de samenstellers heeft gelegen. Er wordt een zo wit mogelijke beve-

dering geëist op de niet-oranjerode veervelden, er zou m.i. geëist moeten worden „alle overige plaatsen wit”, dit om puntencorrectie voor doorslaan mogelijk te maken. Er blijft nu de mogelijkheid dat wat ik nog zo wit mogelijk vind door een collega als doorslaan van oranjerood wordt beïtdeld. Het is overigens jammer dat nergens een kwalitatief goed oranjerood wordt verlangd, een geringe roodfactor wordt ook in de rubriek voorkomende fouten niet genoemd. Wanneer een blankmozaïek slechts zwak opgevoerd wordt kunnen veel tekeningsfouten verdoezeld worden, dit ten nadele van wel goed opgevoerde mozaïeken.

Bij een nauwkeurige beschouwing van het totale eisenpakket zal het ook u opvallen dat de gehele blankmozaïek eigenlijk in vijf onderdelen uiteenvalt, of zo u wilt, uit vijf onderdelen is opgebouwd.

Dat zijn dan de koptekening, de borsttekening, de schouderdekveren, de stuittekening en de witte veervelden. Het is voorwaar geen sinecure om een vogel te brengen op de TT die op alle vijf onderdelen uitmuntend genoemd kan worden, ik wilde dat ik zekerheid had voor vier van de vijf onderdelen goed, ook dan is de mozaïek al een hele goede. Een goede mozaïek is steeds een pop, er bestaan mannen die op de koptekening na zich uitstekend kunnen meten met de poppen. Deze dubbelmozaïekfactorige mannen hebben een poppentekening op borst en schouder, op de kop dragen ze echter een „puttermasker”, een scherp afgetekend masker rond de snavel. Ik moet u dringend adviseren om nooit mozaïekfactorige vogels te paren aan niet-mozaïeken als u geen mozaïeken wilt fokken, de gehele nakweek belooft de kans om gestraft te worden vanwege zichtbare mozaïekkenmerken die ongewenst zijn bij niet-mozaïeken. Het verstrekken van kleurstimulantia moet met enige omzichtigheid geschieden, en zeker niet vanuit het nest. U bent vroeg genoeg als u daarmee start als de jonge vogel acht weken oud is. dit heeft het voordeel dat op dat tijdstip de pennen welke immers niet gewisseld worden tijdens de jeugdruï volledig uitgegroeid zijn. Deze reeds uitgegroeide pennen kunnen dan onmogelijk nog kleurstof opnemen, de kans dat er oranjerode uitvloeiing plaats zal vinden in vleugel en staartpennen is door deze manier van werken tot een minimum gereduceerd. Vermijdt de eerste twee maanden ook luteïne en zeaxanthinehoudende stoffen zoals muurt, maisproducten en sommige onkruidzaden, dit om de kans op het ontstaan van geel in de vleugelpennen te miniseren. Soms valt een overigens goede mozaïek zich builen aan het bezit van gele spiegels in de vleugelpennen, of dit helemaal weggevoerd zou kunnen worden is nog een open vraag. Als groenvoer wordt door mij lof verstrekt al gedurende enige jaren, de vogels eten het graag, een nadelige bijwerking heb ik nog niet kunnen constateren.

Gelukkig bestaat er een clubje van enthousiaste en fervente mozaïekwekkers die met man en macht werken aan de vervolmaking van deze moeilijke patroonvogel. Inmiddels is de mozaïekman als wedstrijdvoegel erkend door de C.O.M., hopelijk gebeurt dat in de N.B.v.V. ook nog een keer. In de volgende pietpraat zal ik met u de grijsvleugel behandelen, TOT DAN!

usel

De

NBVV BOEKENSERVICE

- AGAPORNISSEN EN ANDERE DWERGPAPEGAAIEN, Thijs Vriënds. Een prima boek voor elke agapornidenkweker f 25,—
- BASTAARDVINKEN, K. Speicher f 7,25
- DE VOEDING VAN DE VOGELS, J. P. Holsheimer f 17,50
- DE VOLIERE, C. E. van Berkel
Alles over bouw, inrichting, beplanting etc. f 17,50
- DUIVEN IN DE VOLIERE, J. Nicolai f 7,25
- EXOTISCHE VOGELS IN KLEUR, Chr. Walraven f 13,50
- GEVEDERDE VRIENDEN IN BOS EN TUIN, Dr. O. Henze f 8,50
- GRASPARKIETEN MIJN HOBBY, G. A. Radtke f 7,25
- HANDLEIDING VOOR DE KLEURKANARIEKWEKER, H. J. Veerkamp f 18,50
- HANDLEIDING VOOR DE ZEBRAVINKKWEKER, W. Beckmann f 18,50
- HERKENNEN EN WAARNEMEN VAN DE VOGELS, Potrykus f 10,80
- KANARIERASSEN, K. Speicher f 7,25
- KANARIES, K. Speicher f 7,25
- KANARIES HOUDEN ALS LIEFHEBBERIJ, R. R. P. v. d. Mark f 12,50
- KLEURKANARIES KWEKEN KUNT U OOK, H. J. Veerkamp f 15,50
- ONZE GOUDVINK EN HAAR HYBRIDEN, J. Vermeulen
Hierin vindt u letterlijk alles over de Goudvink f 16,50
- PAPEGAAIEN, C. Af Enehjelm f 6,50
- PAPEGAAIENATLAS, 110 prachtige afbeeldingen in kleur met Nederlandse tekst f 25,—
- PARKIETEN, C. Af Enehjelm f 6,90
- THIEME'S VOGELBOEK, G. Steinbacher
Speciaal voor de houders van een gezelschapsvoliere f 19,50
- TROPISCHE VOGELS, H. Bechtel f 7,25
- VOGELS HOUDEN KUNT U OOK, R. R. P. v. d. Mark f 9,50
- VOGELNESTEN EN EIEREN, S. Hoehér f 17,50
- VOGELPRACHT IN NATUUR EN VOLIERE, Robiller
Een erg goed boek voor hen die zich voor alle vogels interesseren f 32,50
- VOGELS DIE MEN KENNEN MOET, G. Röhm f 7,25
- VOGELS DIE VRAGEN WORDEN OVERGESLAGEN, Jos v. Himbergen. Alles over de voeding in een populaire beschrijving f 17,50
- VOGELZIEKTEN, Raethel
Een onmisbaar boekje voor elke vogelliefhebber, slechts f 7,50
- WATERSLAGERS EN HARZERS, houden en kweken van, M. v. Woezik. Een onmisbaar werkje voor de zangkweker f 9,50
- WILDZANGVOGELS, R. R. P. van der Mark f 10,50
- KWEKEN VAN GRASPARKIETEN, W. Beckmann
Speciaal aanbevolen voor elke beginnende kweker, slechts f 6,50
- GIDS VOOR DE VOGELS VAN EUROPA, Bruun
Uitstekend determineerboekje, zeer veel informatie f 16,50
- KWEKEN MET VOGELS, C. E. van Berkel NIEUW!
Het meest complete en unieke boek voor elke vogelliefhebber. Meer dan 80 kleur- en 100 zwart-wit foto's f 37,50
- DUIZEND VOGELS IN KLEUR, een **geweldig** boek f 79,50
- GRAMMOFOONPLAATJES MET LIED VAN DE HARZER EN WATERSLAGER à f 7,90
- ZAKBOEKJES VOOR DE NATUUR MET ELK 20 AFBEELDINGEN IN KLEUR: IN DE BOSSEN; WAT BLOEIT LANGS ONZE WEGEN; WEIDEN EN AKKERS; WAT VIND IK DAAR; GENEESKRACHTIGE EN GIFTIGE PLANTEN; BOMEN EN STRUIKEN per stuk f 7,25

ALLE BOEKEN ZIJN DIREKT LEVERBAAR. U KUNT BESTELLEN DOOR OVERMAKING VAN HET VERSCHULDIGDE BEDRAG OP GIRO 1148324 t.n.v. BOEKENSERVICE N.B.V.V., Postbus 74 te Bergen op Zoom. GAARNE DUIDELIJK DE TITEL(S) VAN HET BOEK VERMELDEN, ALSMEDE UW NAAM, ADRES EN WOONPLAATS; zie ook onze eerder gepubliceerde boekenlijsten. Prijswijzigingen voorbehouden!

DE EMOE

door A. J. Zwinenberg

De op één na grootste nog levende vogel is de emoe, een in Australië voorkomende loopvogel, die ongeveer 1,80 meter hoog wordt en een gewicht van 55 kilogram bereikt.

Er is een tijd geweest dat Tasmanië, King Island, Kangaroo Island en nog enkele andere eilanden, een eigen soort bezaten, doch in de laatste eeuw zijn deze alle door landontginning en vervolging uitgestorven en alleen op het vasteland van Australië kan men nog één soort van deze snelvoetige dieren aantreffen, waarvan de wetenschappelijke naam **Dromiceius novaehollandiae** luidt (**dromaios** = snelvoetig, **novae-hollandiae** = Nieuw-Holland).

De enigszins verouderde systematische indeling van de vogels, waarbij de emoe's, struisvogels, kiwi's, casuarissen en rhea's in één groep worden ondergebracht, is in feite tegen de regels, omdat ze niet allemaal familie van elkaar zijn. Er zijn echter wel punten van overeenkomst, zoals het verlies van het vliegvermogen, het bezit van krachtige poten en een vrij fors lichaam. Ook aangaande de afstamming heeft men nog geen aannemelijke verklaring kunnen vinden. De laatste tijd hoort men meer en meer de mening, dat de loopvogels zich uit vliegende voorouders hebben ontwikkeld, iets wat vroeger bestreden werd. Men dacht oorspronkelijk, dat de dieren niet-vliegende voorouders hadden gehad. In de moderne systematiek onderkent men vele vogelorden.

De emoe en casuaris zijn tezamen ingedeeld in de orde **Casuariiformes**. Aanleiding daartoe was onder meer, dat beide soorten dezelfde bouw van veren bezaten. Deze zijn van een dubbele structuur, d.w.z. dat naast de hoofdschacht nog een evenlange bijschacht aanwezig is. Bovendien hebben de "baardjes (**radii**) in de veren van beide soorten geen haakjes (**radioli**), waardoor de stevige samenhang van de vlag verloren gaat. Emoe's en casuarissen hebben aan elke voet drie tenen, evenals de Zuid Amerikaanse rhea's, terwijl de Afrikaanse struisvogels er slechts twee bezitten.

Het mannetje en vrouwtje van de emoe zijn in verschijning nagenoeg gelijk; alleen hun krachtige stemmen verschillen enigszins van elkaar. De dieren bewonen allerlei streken van Australië. Men kan ze zowel in de woestijnen, als in de bossen of op de vlakten aantreffen. Hun voorkeur gaat echter uit naar droge met gras begroeide gebieden.

Afgezien van het naakte blauwachtig gekleurde gedeelte rond en onder het oor, zijn de nek en het lichaam bedekt met een grijs of bruin verenkleed, dat bij de wijfjes donkerder is dan bij de mannetjes. De kop en een gedeelte van de hals zijn spaarzaam begroeid met zeer donkere, wollig aandoende „haren“; terwijl ook de blauwachtige huid hier en daar te zien is.

Emoe's zijn plantetende vogels; hun voedsel bestaat uit vruchten, gras, bladeren en bessen. Allerlei insecten, zoals rupsen, worden echter ook niet versmaad. In de lente worden enorme hoeveelheden sprinkhanen naar binnengewerkt. Zelfs vreemde voorwerpen, zoals flessen en blikken — al dan niet gevuld — worden ingeslikt.

Buiten de broedtijd leven emoe's paarsgewijs of in kleine groepen; soms, door toevallige omstandigheden, komen verschillende kleine groepen tezamen en vormen dan één grote groep, tot groot ongenoegen van de Australische boeren.

Ofschoon de dieren door ontginning en bebouwing grote gedeelten van hun oorspronkelijke leefgebied hebben verloren, trekken ze toch nog, vooral in het droge jaargetijde, naar de landbouwgebieden en houden daar huis onder de cultuurgewassen, waarbij elk hek, dat door de farmers is gemaakt om het land onder meer tegen de konijnen te beschermen, omver wordt gelopen. Daar de vogels bovendien de grasgebieden, veelal bestemd voor de schapen, kaal vreten en bevuilen, werden en worden ze intensief achtervolgd. Hun aantal is, in vergelijking met een jaar of vijftig geleden, dan ook drastisch verminderd. Vooral in de oostelijke en meer zuidelijker streken van Australië zijn ze soms nog maar zeer schaars. In West-Australië daarentegen kan men ze nog vrij algemeen aantreffen. In dit verband mag niet onvermeld blijven de z.g.n. **Emoeoorlog** van 1932, waarbij het leger te hulp geroepen werd bij de bestrijding van de vogels. Hoewel verscheidene emoe's door machinegeweervuur de dood vonden, pasten de vogels al gauw een guerilla-taktiek toe — ze splitsten zich namelijk in kleine groepjes, welke nog nauwelijks onder schot te krijgen waren. Ofschoon de dieren toen aan een ware slachtpartij ontkwamen, zijn in de loop der jaren toch al honderdduizenden dieren gedood. In Queensland werden in een twee jaar durende campagne niet minder dan 121.000 emoe's gedood, terwijl ruim 100.000 eieren werden vernietigd. Zowel vroeger als nu worden nog steeds premies betaald voor emoe-snavels. De laatste tijd worden de dieren vooral gejaagd om als voedsel voor huisdieren te dienen. Een maaltijd samengesteld uit gemengd vlees van emoe en kangoeroe schijnt door verscheidene huisdieren met graagte gegeten te worden!

Hoewel uit het bovenstaande blijkt, dat de emoe tot de meer schadelijke vogels behoort, hebben recente onderzoekingen echter aangetoond, dat ook grote hoeveelheden rupsen worden gegeten, meestal behorende tot schadelijke soorten. In de maag van een enkele emoe werden niet minder dan 3000 rupsen aangetroffen.

Het nestelen begint in februari/maart, wanneer het in Australië herfst is. Het nest wordt op de grond gemaakt van gras en bladeren, soms onder bomen of struikgewas, vaak echter zonder enige bescherming. Nadat het wijfje ongeveer 5 - 13 donkergroene eieren gelegd heeft, worden

deze alleen door het mannetje uitbroed. Hij doet daar ongeveer 54 - 56 dagen over en al die tijd eet of drinkt hij nagenoeg niets. Hij verlaat zelfs het nest niet. Door deze grote broeddrift verliest het dier veel aan gewicht. Na het uitkomen van de jongen, die licht grijs van kleur zijn met longitudinale zwarte strepen, blijven deze nog ongeveer 18 maanden onder de hoede van de vader, wat inhoudt, dat hij slechts eens in de 1½ à 2 jaar eieren kan uitbroeden. De jonge emoe's verlaten vrij spoedig het nest en voeden zich hoofdzakelijk met insecten. In tegenstelling tot de makheid van de haan tijdens het bebrouden van de eieren — in gevangenschap worden deze wel onder hem vandaan gehaald om geteld te worden — is het dier bij het verzorgen der jongen zeer agressief. Hij wordt daarbij ter zijde gestaan door de hen, die ook aan de verzorging deelneemt. Alles wat te dicht bij de jongen in de buurt komt, wordt aangevallen. De lange poten zijn daarbij geduchte wapens.

Er moet nog veel onderzoek met betrekking tot de biologie der emoe's verricht worden. Eén der toegepaste methoden daarbij is het waarmerken van de vogels, die eerst gevangen dienen te worden, wat geen eenvoudige opgave is. De krachtige, goed ontwikkelde poten stellen het dier in staat zeer hard te lopen — volgens waarnemingen wel 50 à 60 km/uur — terwijl het ook een goed zwemmer is. Een zeer efficiënte vangstmethode is het toedienen van een verdoovingsmiddel met behulp van een injectiegeweer of —pistool. Men schiet vanaf enige afstand een injectiespuit in het dier, die kort daarop verlamd op de grond blijft liggen. Het op deze wijze toedienen van een verdoovingsmiddel wordt bij het onderzoek van dieren veel toegepast, in het bijzonder bij grote zoogdieren, en is niet schadelijk.

Wanneer de emoe's water komen drinken, worden ze „neergeschoten“, waarna men ze een tegemiddel geeft, ze onderzoekt en van een waarmerk voorziet. Eén der onderzochte gedragspatronen betreft de migratie der dieren naar de kustgebieden, vooral in de drogere jaargetijden, waar ze veel schade aanrichten aan de graanoogst.

Volwassen emoe's hebben geen natuurlijke vijanden. Ze kunnen zich tegen elke aanvaller verdedigen, behalve natuurlijk tegen de mens. Hun aantal gaat door voortdurende vervolging echter snel achteruit en men hoort hier en daar reeds stemmen om deze vogels, die ongetwijfeld tot de meest archaische van Australië behoren, op bepaalde plaatsen beschermd te verklaren.

Het voortbestaan der soort komt echter voorlopig nog niet in gevaar, want ook in gevangenschap gaan de dieren gemakkelijk tot broeden over (en met succes!). Het ongelimiteerd vangen en doden der dieren zou in de toekomst echter wel eens catastrofale gevolgen kunnen hebben. Ook de reeds uitgestorven emoe-soorten stonden in het verleden bloot aan een intensieve vervolging!!

HET GEBOORTE WONDER ZICHTBAAR

Orig. Amerik. thermalplastic
broedmachine "HOVA" met
elementverwarming 25 W
220 V en micro thermo-
staat. Alles broeder.
50 cm. diam. inhoud 70 kip-
eieren. vele tevredenheids-
betuigingen.

f 99,- franco
rembours.

Importeur:

van Waardhuizen

Leiderdorp - v.d. Valk-Boumanweg 204 - Tel. 071-3 08 37

Tilburgse Vogelhandel

IMPORT - EXPORT

Wij zijn gespecialiseerd in / en hebben constant
uit voorraad leverbaar: Grijze Papegaaien, Groene
Papegaaien, Lories, Kakatoe's, Ara's, Agaporniden,
Aapjes, Reptielen, Kanaries, alle soorten Parkieten
en Tropische vogels.

Voor prijsopgave bel 013-423593 / 553298 of
briefkaart Puccinistraat 15, Tilburg, Postbus 860.
(ook 's-zondags van 10 tot 12 uur)

Exotis-Schau Wohlen

Aargau/Schweiz

9. - 12. Okt. 1975

TIERE +
BLUMEN
'75

Tropische
Vögel
Orchideen-
Sonder-
Schau
WWF-
Ausstellung

SANDERS

ARNOLD v. GELDERWEG 103 · GRAVE · TELEFOON 08860-3941 / 3942 en 3943

ORNIVIT

Compleet vitamine preparaat ter bevordering van:
Gezondheid - Grbei - Bevruchting - Voortplanting - Verkrijgbaar in korrel en vloeibare vorm.

RUBICANNA

Voor uw Roodkleurige vogels. - In korrel en vloeibare vorm.

CHANVIT

Bevordert zang en paring. - In korrelvorm.

OLIGOSAN

Mineralen en Spooorelementen - In korrelvorm.

STIMUCHOL

Voor een goede en volledige rui - In korrelvorm.

TARWEKIEMOLIE

Bron van vruchtbaarheid.

PRATELEN IN DE VOGELMUIT

EENDEN- GESNATER

Je zal een eend wezen en je woerd zou dan zo
nodig naar het Tjeukemeer moeten... Beter om
dan maar gelijk je pluimen aan de wilgen te hangen.
Toch wel een verdomd vervelende geschiedenis met
dat botulismus. Laten we wel zijn, even zo goed als
voor de watervogels komt dit ook niet ten goede aan
óns welzijn. Vooral dat ONS wel even benadrukken.
Dit gebeurde ook in een TV-uitzending welke o.a.
aandacht schonk aan botulismus. We zagen enkele
dode eenden drijven, een met die vervloekte bacterie
besmette witte muis, die op een laboratoriumtafel op
apegapan lag en vooral zielige gezichten van café-
en restauranthouders welke een heel vakantieseizoen
in het vuile water zagen vallen. Enkele optimisten
waren er ook... het zal wel meevallen, en dat moet
dan vooral ook in Duitsland uitvoerig gepubliceerd,
anders blijven de gasten weg. Ja, dat moge dan
allemaal wel erg vervelend voor die exploitanten
zijn, want natuurlijk moet van de zomerse inkomsten
het schouwke in de winter roken. Dat begrijp ik alle-
maal wel, maar voorlopig waren toch ook honderden
watervogels de pineut en dat vind ik net zó beroerd.
Of niet soms?

Botulismus is een vorm van vergiftiging, veroorzaakt
door opname van vergiften die door de bacterie
clostridium botulinum worden geproduceerd. Waar-
schijnlijk spelen kadavers een belangrijke rol bij die
productie. Snel en regelmatig verwijderen van die
kadavers zal dus vereist zijn.

Clostridium botulinum, een milieuvervuilende chemi-
sche industrie waar we niet tegen kunnen proteste-
ren en waar Irene ook geen ministeriële vinger naar
kan uitsteken. Of wel? Als dat zou kunnen; vrouweke,
doeder is wat an.

Vogelist

DE HOSO KANARIE

door H. Willems

We kennen onderhand wel allemaal zo'n beetje de verschillende produkten en kreaties die uit het land van de rijzende zon (Japan) tot ons zijn gekomen. Sedert een tiental jaren is, bijna welhaast onverwacht, ook een postuurkanarieras uit dat land tot bij ons in Europa geraakt: Een postuurkanarieras waarvan tot voor kort bijna niet méér bekend was dan dat het uit Japan afkomstig was.

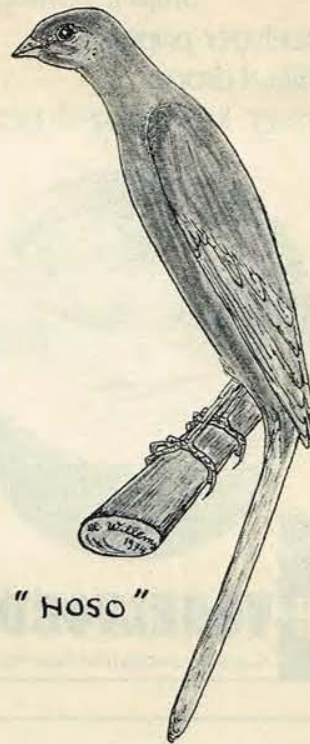
Desondanks is er de laatste jaren nogal het een en ander over dit ras gesproken en geschreven geworden, en hoewel het veelal gebeurde aan de hand van gissingen en veronderstellingen, blijkt dat met al het gesprokene en geschrevene toch niet erg ver naast de plank geslagen is. Sedert kort hebben we de beschikking gekregen over wat meer feitenmateriaal. Laten we nu eens een nader kijkje gaan nemen bij dit ras, voorwat de geschiedenis en andere zaken betreft.

Volgens de overlevering wil het, dat ná de Eerste Wereldoorlog vanuit Europa verschillende Belgische Bulten en Schotse kanaries (Scotch Fancies) hun weg naar Japan hebben gevonden. Wie de vogels heeft meegenomen, zal niet direkt (misschien) aandacht hebben gehad voor de eisen, zoals deze voor de genoemde vogels van toepassing waren, daar vermoedelijk de aandacht alleen uitging naar de wonderlijk gevormde vogels op zich. Er zullen waarschijnlijk geen al te grote aantallen Belgische Bulten en Schotse (Scotch) kanaries naar Japan 'geëmigreerd' zijn, en vermoedelijk zal adus de basis zijn gelegd voor het gaan kreëren van een 'eigen' ras in Japan.

Vermoedelijk kan er reeds, in zekere zin, sprake van zijn geweest dat in 1926 de eerste Hoso's bestonden, die in en rond de wereldstad Tokio gehouden en gefokt werden. Denkelijk betrof het toendertijd nog vogels, die naar verschijning erg veel aan beide 'voorvaderen' liet denken, en zouden dus als duidelijke 'tussenvogels' gegolden hebben. Men zal niet tevreden zijn geweest en zich hebben blijven inzetten voor 'verbeteringen' die naar een eigen identiteit moeten voeren. Het enige dat de Japanse liefhebbers/fokkers konden doen, was nogmaals een invoer van vogels uit Europa te laten plaatsvinden.

Ná de Tweede Wereldoorlog werden nogmaals Belgische Bulten en Schotse (Scotch) kanaries meegevoerd naar Japan, maar nu werden tevens Hollandse (Noordhollandse), Belgische (Zuidhollandse) en Parijse **krulveerkararies** mee op reis genomen. Eenmaal in Japan geraakt, werden de krulveerkararies net zo goed als de anderen gebruikt om naar het reeds voorhanden zijnde materiaal ingekruist te worden.

In de daaropvolgende jaren is natuurlijk gedurige selektie toegepast moeten worden om tot datgene te komen dat men zich wenste. De problemen moeten welhaast onoverkomelijk hebben geleken, daar er een veelheid aan variaties bestaan zal hebben. Niet alleen de grootte zal parten hebben gespeeld, maar tevens zal de minder gewenste ontstane krulling een rol hebben gespeeld van groot belang.

Hoewel niet zeker, kan worden aangenomen dat door de 'toevoeging' van de krulveerkararies, door bepaalde fokkers een andere richting ingeslagen is geworden, waaruit zich later een ander Japans postuurkanarieras heeft ontwikkeld dat de naam draagt van Makige Frisé: Over deze Japanse krulveerkararie is tot nog toe erg weinig bekend (er wordt slechts sporadisch gewag van gemaakt), en nog veel minder dan met de Hoso het geval is. Deze Makige Frisé moet zéér sterk op de Parijse Frisé gelijken, doch heeft klaarblijkelijk een duidelijk andere, dus afwijkende, houding, is tevens geringer in afmeting en wordt voornamelijk in een kunstmatige roodfactorige kleur verwezenlijkt. De méést opvallende eigenschap van de Makige Frisé is wel de gespreide potenstand, die bij onze Parijs Frisé's als bijzonder negatief beoordeeld zou worden.

Uit de houding alleen al blijkt, dat de Hoso en de Makige Frisé nauw aan elkaar verwant zijn; m.a.w., kunnen we zien dat de laatstgenoemde uit eerdere Hoso's x Parijse Frisé ontwikkeld is geworden (al dan niet met andersbloedige toevoegingen). Het heeft verder weinig zin om de Japanse krulveerkararie of Makige Frisé nog te bespreken, en daarom zullen we ons weer enkel tot de Hoso wenden. Mogelijkerwijs heeft men in Japan al direkt te maken

NIEUW

insektenvoer <sup>geel
groen</sup>
honingvoer grof
briljant honing
universeelvoer populair
briljant droog
briljant vet • universeelvoer

Cédé VOGELVOEDERS

TILBURG, LANGESTRAAT 104, TEL. 013-423156

404

Een volkomen veilig en
gifvrij insecticide.
Doodt feilloos alle insecten
in huizen, hokken,
kooien, manden etc.

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

gehad met Belgische Bulten en Schotse (Scotch) kanaries, die een geringere afmeting bezaten dat algemeen het geval was, want de Hosos vertoonden vanaf het begin (als 'tussenvogels') een neiging tot een kleine afmeting, en dat is later blijven doorwerken; m.a.w., heeft men zich daar op toegelegd. Afgaande op een zwart-wit foto kan zelfs worden verondersteld, dat de **kleine** Belgische Bult uit Brussel, die ook wel als 'Brusselaartje' of 'Brabandertje' (ook wel; kleine 'doodsbidder' of 'weener voor de dooden') bekend heeft gestaan, een belangrijke bijdrage in de ontwikkeling van de Hosos heeft geleverd: En dan zeker waar het de afmeting betreft. Nu zult u zich wellicht afvragen, hoe dit Japanse ras tot in Europa, m.b. tot bij ons, is kunnen geraken. Nou, dat is gewoon bij toeval kunnen gebeuren. Bij een Belgische vogelhandelaar/invoerder ontdekte rond 1963 een Belgisch liefhebber/fokker tussen verschillende vogels dit uit Japan afkomstig waren een aantal kanaries die hem direkt konden bekoren. Deze kanaries waren daar per toeval terecht gekomen, maar al vlug vertoefden zij ten huize van deze liefhebber/fokker, die mogelijk wel aan een primeur moet hebben gedacht toen hij zag dat deze kanaries net iets anders waren dan de vele rassen die hij reeds kende. In het daaropvolgende voorjaar werden deze Japanse kanaries ingezet om ermee te fokken, en aldus werd de basis gelegd (door dhr. Bierinckx) voor het houden en de fok van de Hosos in België.

In West-Duitsland had men er ook weet van gekregen dat in Japan een nieuw postuurkanariërass tot ontwikkeling was gekomen, maar het mag gezegd worden dat men in dat land al vanaf het begin op een verkeerd spoor begon te gaan. Na enige tijd werd er al gesproken van een 'Europese Hosos', zonder dat men enig feitenmateriaal uit het verre Japan ter beschikking had.

Men bezat wel enige Hosos, maar die waren vermoedelijk uit België afkomstig. Daarmee werd al vlug begonnen met ze aan Waterslagers (of: Mecheelaars) en in mindere mate aan Harzers en Belgische Bult kanaries te kruisen. Aldus werkte men aan en hoopte men op een 'Europese Hosos', zonder dat aan bepaalde voorwaarden voldaan was geworden. Gelukkig werd de fout door andere Duitse liefhebbers/fokkers (zeker door dhr. Ueffing) ingezien en werd getracht van het 'dwaalspoor' terug te komen.

In België ging de fok van de Hosos onverdroten voort, maar nu reeds met bewust uit Japan ingevoerde Hosos als toevoeging, en een fokker verklaarde dan ook welgemoed ná zijn tweede fokseizoen dat op het eind van zijn tweede fokjaar een zestigtal Japan-Hosos in zijn voliëres rondvlogen. Daaruit blijkt dat de Hosos toch wel een vruchtbaar vogeltje kan worden genoemd.

Naar afmeting waren geen grote verschillen te constateren, daar over het algemeen een afmeting van 11 tot 13 cm behaald werd, maar naar verschijningsvorm toonden ze wel duidelijke verschillen; de een leek wat meer op een Belgische Bult, de ander wat op de Schotse (Scotch) kanarie, een ander leek 'nergens' op en nog een ander op de Hosos.

Met zijn geringe afmeting behoort de Hosos met de Gloster en de Fife tot de kleine postuurkanariërassen.

Ondanks de beschikbare gegevens, die direkt uit Japan afkomstig zijn (dankzij dhr. Fagence uit Engeland verkregen), weten we nog niet hóe groot of hoe klein de HOSO nu eigenlijk moet zijn. Desondanks kunnen we het erover eens zijn, dat de Hoso een afmeting moet hebben die nóóit boven de 15 cm uitkomt. Dit om reden van mogelijke misverstanden en verwarring met andere rassen te voorkomen. Een afmeting van 11 cm mag dan ook als ideaal worden gesteld; of ze bereikt kan worden blijft de vraag, maar het streven moet erop gericht zijn. Blijkens de kleurenfoto, die schrijver dezes óók verkregen heeft, betreft het inderdaad kleine vogels, kleiner dan over het algemeen met de Belgische Bult en de Schotse (Scotch) kanarie het geval is.

Met de Hoso moeten we ook nog oppassen, dat er geen verwarring ontstaat met de Münchener kanarie! Zowel in het belang van de leek als van de kenner, en tevens dat van een ras, is is het dus het beste om een duidelijke grens te stellen waar het afmeting, specificiteit en het typische van een bepaald ras betreft, daar dit een zekere 'waarborg' inhoudt.

Natuurlijk is een Hoso met een afmeting van 15 cm nog een HOSO, als de typische kenmerken aanwezig zijn, maar als wedstrijdvogel is hij minder geschikt te noemen; een kleinere met gelijke kwaliteiten zal steeds de voorkeur moeten hebben, en dat kan in een hogere bewaardering (in punten) het best tot uitdrukking worden gebracht.

Hoewel, zoals reeds gezegd, de Hoso voornamelijk uit de kruisingen van Belgische Bulten x Schotse (Scotch) kanaries ontstaan is, neigt hij naar zijn verschijning het meest naar de laatstgenoemde, daar komt echter bij, dat hij naar gedrag het meest weg heeft van de Belgische Bult.

Om het kort te stellen: De Hoso lijkt naar zijn houding en vorm op de Schotse (Scotch) kanarie, maar zijn gedrag heeft hij van de Belgische Bult kanarie, die wel een werkhouding bezit, maar tijdens dat 'werken' niet van zijn plaats komt. De Schotse kanarie móet in zijn (oorspronkelijke) tentoonstellingskooi van de ene op de andere stok springen, en dus een levendige vogel zijn. De Hoso moet een houding maken (enigszins halveaanvormig), maar moet dit 'stilstaand' doen. De eigenschap voor de houding (of: pose) is een Hoso zo goed als aangeboren, en een vogel die raszuiver is zal dus eerder de gewenste houding maken dan een ander. Oefenen op de houding is wel mogelijk, vooral op kalmte dus, maar beter is het dat de vogel het spontaan doet.

De beschrijving, zoals de Hoso moet zijn, is als volgt. De kop moet smal (doch rond) en klein zijn, met de bovenkant een weinig afgeplat, met een kegelvormige, kleine snavel en de ogen centraal geplaatst. De hals moet naar verhouding lang en smal zijn (doch rond), en met een lichte welving in de borst en rug overgaan. De borst moet smal (doch rond) zijn en slechts een lichte welving vertonen, terwijl de smalle (doch ronde) rug vanaf de schouders tot aan de staart in een lichtgebogen lijn moet verlopen. De staart moet naar verhouding LANG en goed smal zijn, en in feite een voortgezette lijn van de rug uitbeelden. De vleugels moeten eveneens, naar verhouding, lang zijn en op het lichaam en tegen elkaar aansluiten, met de vleugelboegen zichtbaar doch slechts licht-uitgedrukt.

De poten moeten met een duidelijke buiging in het gewricht goed gestrekt zijn, met een duidelijke grip op de stok. De bevedering moet, daar het een slanke vogel betreft, goed glad aansluiten en nergens een spootje van krulling vertonen. Ondanks de geringe afmeting moet het lichaam een langgetrokken indruk wekken en door de verlangde ronde vorm 'spoeelvormig' zijn; van bovenaf gezien moeten we een ronde, dus spoelvormige, omtrek waarnemen.

De kleur is in de regel **éénkleurig vetstof**, en als speciaal kenmerk geldt wel een diep-oranjerode kleur die kunstmatig verkregen is: Hiermee alleen onderscheidt zich de Hoso van de rassen waarmee verwarring zou kunnen ontstaan (Belgische Bult, Münchener en Schotse, of Scotch, kanarie).

Om nu misverstand en verwarring te voorkomen, zouden we de Hoso het best in een oranjerode kleur kunnen verwezenlijken, maar wie ben ik om dit als stringente eis te stellen. De Hoso is net zo goed in een gele als witte kleur denkbaar, en zelfs in een bonte kleur. Wel moet altijd aan de specifieke kenmerken voldaan worden!

Na enige jaren van praktische ervaring (houden, fokken en tentoonstellen) was men in België en West-Duitsland van mening dat het tijd werd om een standaardbeschrijving met puntenlijst voor dit ras op te stellen; ondanks een gebrek aan gegevens uit Japan. Tot nu toe werden de in West-Duitsland sporadisch voorkomende Hoso's gekeurd, of wilde men ze keuren, aan de hand van het keurbriefje voor de Belgische Bult/Schotse kanarie. Naar mijn mening is het bepaald onjuist om TWEE rassen op één briefje te kunnen keuren, en het zou dan ook nog méér onjuist zijn om er DRIE op dat briefje te kunnen bewaarderen (natuurlijk slechts één vogel per keer): U weet waarschijnlijk al wat ik bedoel. Voor elke vogel, per ras, een zelfde beschrijving per rubriek en een zelfde aantal te behalen punten per rubriek.

In België werd het wat anders aangepakt, en wat méér praktischer mag ik misschien wel zeggen, want na ettelijke jaren was het idee gerijpt om aan de hand van de ervaringen tot het opstellen van een beschrijving en puntenlijst over te gaan: Na vele pogingen was het haast onmogelijk gebleken om, gezien de verre afstand en de taalbarrière, in het bezit te geraken van gegevens DIREKT uit Japan.

Onze Belgische vrienden hebben uiteindelijk een beschrijving met puntenlijst opgesteld, en men zou deze aan de O.M.J./C.O.M. voorleggen. Van Westduitse zijde beoogde men hetzelfde, met een eigen opgestelde lijst, en dus was het wel een beetje spannend wat er te Antibes (Frankrijk) in de maand februari van 1974 besloten zou worden.

Uiteindelijk, gelukkig mag ik wel zeggen, koos men voor het voorstel van de Belgen, want zij konden, en kunnen, bogen op de meeste ervaring met dit ras. Natuurlijk moet er nog eerst een tweetal jaren praktische ervaring met de Hoso worden opgedaan éér er tot definitieve erkenning (of niet natuurlijk) zal worden overgegaan. De mogelijkheid tot verandering of aanpassing is dus aanwezig, en het is te hopen dat de bevoegde personen er rekening mee zullen willen houden dat nu gegevens uit Japan beschikbaar zijn over de Hoso. Van een 'Europese Hoso' zal nu geen sprake meer kunnen zijn, daar we nu

toch wel weten wat de eisen zijn. Ja, over de grootte weten we nog evenveel, maar het is duidelijk dat het om een kleine vogel gaat en dus hoeven we hier geen punt van te maken.

Het leidt te ver en kan alleen nog maar aanleiding tot verwarring geven, en daarom zal er niet verder op voorgaande gebeurtenissen met betrekking tot dit ras worden ingegaan. We hebben nu gegevens uit Japan en we hebben de ervaringen met de Hosō opgedaan, en nu moeten we ons daar aan houden: Niet dat ik persé hierop wil doordrukken, maar ik vindt dat het toch minstens de overweging verdient. Volgens de gegevens zijn er met de fok van de Hosō feitelijk geen problemen. De fokkers/liefhebbers spreken immers van goed broedende en goed voerende oudervogels. Over het algemeen is het beter om de man en de pop samen het nest te laten bouwen, en verder worden ze het hele seizoen bij elkaar gelaten; een koppelsgewijze fok dus. Natuurlijk moet men goed opletten dat man en pop zich ook goed met elkaar 'verstaan', en dat zich ook verder geen problemen voordoen tijdens de fok, om het risico van tegenslagen zoveel mogelijk te beperken.

Het verdient, wat evenals voor alle andere postuurkanarierassen gezegd kan worden, de voorkeur om niet meer dan TWEE ronden door de vogels te laten doen, wil men tenminste de vogels niet uitgeput laten raken; dit vooral, daar het hier zeker een tere en fragiele (beslist geen ZWAKKE) vogel betreft. Men wil toch ook nog een volgend seizoen jongen fokken, of niet soms.

Ook bij de Hosō zullen de intensiefactorige exemplaren betere tentoonstellingsvogels zijn dan de

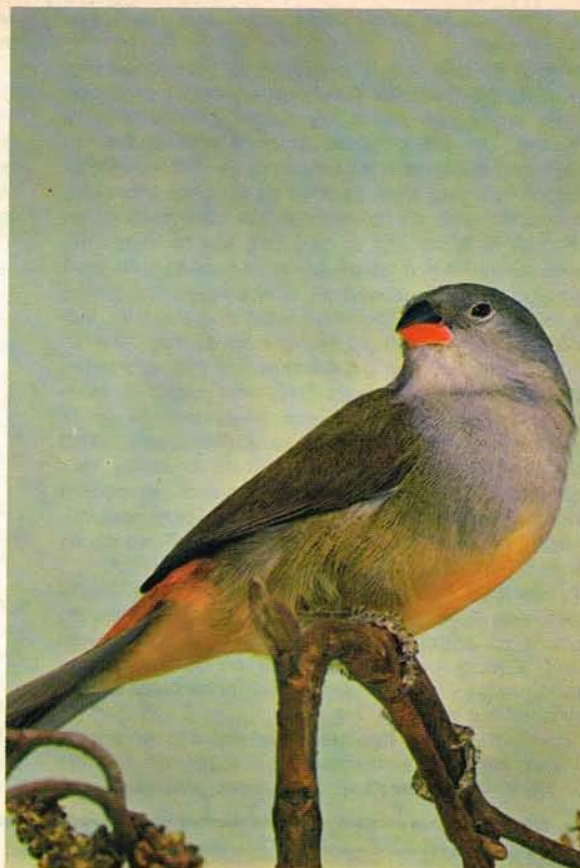
schimmelfactorigen, maar de laatste hebben we nodig tijdens de fok. Natuurlijk kan intensief x intensief gepaard worden, maar we moeten dan natuurlijk wel rekening houden met de lethaalfactor. Intensief x intensief heeft hier natuurlijk wel zijn voordeel, omdat dit voordeel kan brengen waar het de afmeting en de bevedering betreft, maar op de duur hebben we schimmelvogels toch weer nodig. Schimmel x schimmel hoeft niet direkt afgewezen te worden, maar we moeten het toch maar liever niet al te vaak doen, daar het eerder tot langere en pluizige bevedering leidt, en tot een toenemende grootte kan leiden. Laat u niet weerhouden om een koppeltje of twee aan te schaffen als u daar de zin en gelegenheid toe heeft om een begin met de Hosō te maken. De prijs is nogal redelijk te noemen en kan beslist geen reden tot afwijzen zijn; voor redelijke vogels wordt een bedrag gevraagd dat ongeveer 70 gulden bedraagt (1.000 Belgische frank).

Over de naam van dit ras valt nog te zeggen, dat dit naar mijn mening gewoon Scotch of Schotse kanarie in het Japans is. In het Engels wordt immers ook wel gesproken van Japanese Fancy (Japanse kanarie) of Japanese Scotch (Japans/Schotse kanarie), terwijl ook nog gesproken wordt van miniatuur-Scotch Fancy. Het verhaal wil echter, dat de naam Hosō afgeleid zou zijn van de bijnaam van een Japans liefhebber/fokker (dhr. Nakamura), die zich met dit ras bezig gehouden zou hebben; dit is echter niet te achterhalen. We houden ons dus gerust bij de naam HOSŌ of Japan-Hosō.

Tot besluit van dit relaas rest mij nog de puntenlijst met standaardbeschrijving te vermelden van de Hosō, zoals deze is volgens de gegevens uit Japan.

PUNTENLIJST - STANDAARDBESCHRIJVING VOOR DE HOSŌ

Rubriek	Punten	Beschrijving
Kop:	5	Klein, smal en rond, met de bovenkant iets afgeplat.
Hals:	5	Lang, smal en rond en naarvoren gericht.
Borst, Lichaam, Onderlijf:	20	Bevedering goed op het lichaam aansluitend, dun (slank) lang lichaam dat lichtgebogen is.
Schouders, Rug:	10	Mooi afgerond en lang.
Vleugels:	5	Goed op het lichaam en elkaar aansluitend, vleugeltippen goed sluitend.
Staart:	5	Lang en smal, met het uiteinde eindigend als een penseel.
Staartveren:	10	Goed gesloten, met iedere veer lang en smal, een weinig naarvoren (onder de zitstok) gericht.
Poten:	10	Stevige grijphouding.
Totaalindruk:	30	Levendig, stevig, slank, lang en rond gracieus en kalm.
Totaal	100	
Wordt in mindering gebracht:	—10	Als de bevedering niet glad aansluit.
	—10	Als een nageltje wordt gemist.
	—10	Tijdens de rui-periode (dus als een vogel aan de rui is).

ONZE ERVARINGEN MET AFRIKAANSE SOORTEN

Abessijnse groene astrilde

Van de soort *Estrilda melanotis* kennen we een aantal ondersoorten waarvan de uiterlijke verschillen groter zijn dan dat dit bij andere Afrikaanse soorten het geval is. Juist daarom zullen ze dan ook wel ieder, naast de wetenschappelijke naam, een andere en in ons geval Nederlandse benaming hebben. We noemen ze u evenals hun respectievelijke verspreidingsgebied.

E.m. melanotis (ZWARTBEKJE) Zuid en Zuidoost Afrika; **E.m. bocagei** (ANGOLA ZWARTBEKJE) Angola en Zuidwest Kongo; **E.m. kilimensis** (GROENE ASTRILDE) Oost Afrika; **E.m. quartinia** (GEELBUIK-ASTRILDE ofwel ABESSIJNSE GROENE ASTRILDE) Ethiopië en Zuidoost Soedan.

Ze leven aan de randen van bergachtige streken in licht beboste gebieden. Hun voedsel bestaat uit kleine graszaden en insecten.

Het nest wordt van grassprietten gebouwd in dichte struiken, is bolvormig met korte insluipgang en van binnen bekleed met veertjes.

De 4-5 eitjes worden gedurende 14 dagen door voornamelijk het popje bebroed. De jongen zijn vleeskleurig met wat lichte dons. Wanneer ze na ongeveer 21 dagen uitvliegen gelijken ze op het popje met uitzondering van de snavel; zowel onder- als bovensnavel is zwart.

Het geslacht is redelijk te onderkennen. Het popje is wat valer, matter van kleur.

De Abessijnse groene astrilde is een dankbaar volièrevogeltje met vele pluspunten. Ze behoren, eenmaal geacclimatiseerd, beslist niet tot de zwaksten; leven in goede harmonie samen met andere soorten en ze zien er bovendien nog erg leuk uit ook. Opvallend is daarbij het tweekleurige snavel-

tje, bovensnavel zwart, ondersnavel rood; een aardig contrast.

Persoonlijk heb ik wel erg prettige ervaringen met ze. Verscheidene jaren behoorden ze tot mijn collectie en ik heb het geluk gehad er tientallen te kweken. Op een gegeven moment mankeerde het oude popje iets aan het linker pootje. Waarschijnlijk had ze daarmee klem gezeten en was het gebroken. Ik constateerde dit halverwege het broedseizoen en het was al te ver om er nog iets aan te doen. Het onderste gedeelte stierf af en ze hield een kort stompje over. Toch wist ze zich er zeer goed mee te redden. Ruim 'n jaar later werd ze geleidelijk aan kaal op kopje en in de nek tot op de rug. Met allerlei middeltjes nog geprobeerd om daar iets tegen te doen maar niets hielp. Het was eigenlijk geen gezicht of liever gezegd een zielig gezicht en ik schaamde me weleens voor ze. Zulke vogels houdt je toch niet aan . . . Ik wel, want ondanks haar handicap en ondanks haar gehavend verenpakje was het een geweldig moedertje die nog verschillende jongen voorbeeldig groot bracht. Toen ze na ruim 5 jaar doodging, vond ik het gewoon rot.

R. van Dijk in Harlingen bekam eind december 1973 een koppeltje Abessijnse groene astrilde en bracht ze onder in een binnenvolière van 3,50 m lang, 2,50 m breed en 2,20 m hoog, samen met zebra-vinkjes, japanse meeuwen, brilvogeltjes, binnenastrilden etc.

De volière is niet beplant maar wel zijn er enkele bosjes heide in aangebracht en tegen de wanden is op sommige plaatsen een strook kippegaas be-

vestigd waarachter de ruimte tussen wand en gaas met hooi is opgevuld. Regelmatig zag Van Dijk dat z'n astrilden daarin rondscharrelden. Op 17 mei 1974 zag hij het mannetje met strootjes in zijn bekje rondvliegen en dat het popje in de „hooiwand“ een mooi rond holletje had gemaakt van ongeveer 15 x 20 cm. Dit holletje werd door de vogels netjes met veertjes, uitgeplozen touw en malse sprietjes gestoffeerd. Op 26 mei was er het eerste ei en op 30 mei ging het popje broeden; er waren toen 4 eitjes gelegd.

Het eerste jong werd op 12 juni geboren, de dag daarop het tweede. De 2 andere eitjes bleken niet bevrucht te zijn.

Het voedsel bestond uit gemengd zaad voor kleine tropen, gekiemd zaad, universeelvoer, geknipte meelwormen, maden, bloedwormpjes en in water geweekt brood. Ze groeiden goed en toen ze 9 dagen oud waren heeft hij ze geringd (2 mm).

Eind juni vlogen ze uit en eer het oktober was hadden ze de jeugdruï achter de rug en zagen ze er magnifiek uit, zo zelfs dat er een op de nationale TT in Veendam niet minder dan 91 punten behaalde. Ook P. J. Ubink in Kampen kan terugzien op prettige ervaringen met deze vogels. Bij hem bouwden ze een vrij groot nest, ongeveer 25 cm in breedte met een insluitgang van 10 cm, boven op een staande rietmat.

Ubink tekent hierbij nog aan dat de ouders de eerste 10 dagen hun jongen met levend voedsel voeden en dan geleidelijk overgaan op zaden.

ER SCHIJNEN NOG
VOGELS TE ZIJN DIE GEEN
VETTE KORREL

ALS VOER KRIJGEN.
DOE DAAR IETS AAN.

VOOR ALLE SPREEUW-
EN LIJSTER ACHTIGEN,
MERELS, BEO'S, ETC.

PRIJS F. 2,95 PER KG

* UW HANDELAAR HEEFT HET.

VETTE KORREL

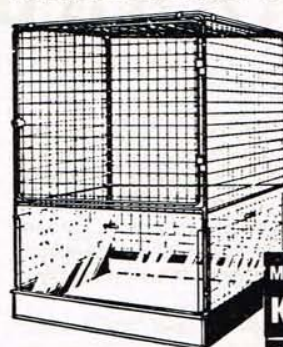
Import:

Vic van Heeswijk Veghel Sluisstraat 41
Postbus 63 Telefoon (0 4130) 6 40 59

NIEUW! PARADISO - KOMECO ZELFBOUW VOLIERES

Geheel metalen zelfbouw kamervolières van genormaliseerde elementen. Steeds uit te breiden en onder te verdelen. Twee standaard-uitvoeringen met on-eindig veel combinatiemogelijkheden. Het past altijd! Gegarandeerd!

PARADISO-KOMECO VOLIÈRE geen kool, maar een echte vogelwoning!

Roestvrij, morsvrij, en hygiënisch. Waterdichte schuiflade. Gemakkelijk toegankelijk, veilig af te sluiten. Geen zichtbelemmering!

Montage? Het werk van een ogenblik. Geen gereedschappen nodig!

Stuur de BON of schrijf een briefkaart aan:

Metaalwarenfabriek Hulskamp N.V.

KOMECO-DIVISION

POSTBUS 52 te ALKMAAR

BON Zend mij Uw rijk geïllustreerde prospectus met technische beschrijving en prijslijst van de PARADISO-KOMECO ZELFBOUW VOLIÈRES

Naam:

Adres:

Plaats:

DE STELT- KLUUT

Tekst: Meindert de Jong

Als er één vogel is, die zich **steltloper** mag noemen, dan is het wel de steltkluut, die op „z'n zondags" **Himantopus himantopus** heet en dat „riempoot" betekent. Soms wordt hij vergeleken met een miniatuur ooievaar en zelfs met een minuscule flamingo! De steltkluut is nauw verwant aan onze „symfonie in wit en zwart", de kluut en beide behoren dan ook tot de familie **Recurvirostridae**, dat zoveel wil zeggen als „de vogel met de omhooggebogen snavel". Het eigenaardige is echter dat wél de gewone kluut een opwaarts gebogen snavel heeft, maar de steltkluut niet, hetgeen u trouwens duidelijk kunt zien op de kleurenplaat. De kluut houdt er een zeer karakteristieke manier van voedsel zoeken op na. Door de snavel heen en weer te bewegen „maait" hij door het ondiepe water en roemt op die manier het watervlak af. Ook steekt hij wel de gehele kop onder water en zeeft dan het slik, om daarin zijn voedsel, dat uit allerlei kleine diertjes bestaat, te bemachtigen. De steltkluut daarentegen pikt hetgeen van zijn gading is — allerlei insecten die in het water leven, slakjes, kleine kreeftachtigen, visbroed en soms zelfs visjes — op de gewone manier uit het zilte nat. Met zijn onnatuurlijk lange poten kan hij echter in heel wat dieper water terecht dan de overige steltlopertjes, die zich graag ophouden in de buurt van poelen en plassen. Waardig schrijdt hij daar rond, maar als hij het op zijn heupen krijgt, kan hij behoorlijk uit de voeten en rennen als de beste!

Als hij op droge grond zijn voedsel gaat zoeken en insecten, wormen of iets anders op wil pikken, dan blijkt de lange snavel toch nog te kort te zijn en moet hij, om zijn prooi te bereiken, de lange stelten buigen.

Daar het bijgaande kleurenplaatje de kleuren goed laat zien, lijkt het mij overbodig een signalement te geven. Wel wil ik u vertellen, dat tijdens de vrij snelle vlucht de lange stelpoten meer dan 15 cm buiten de lichtgrijze staart uitsteken.

Steltkluten hebben een echte nomadennatuur. Zij

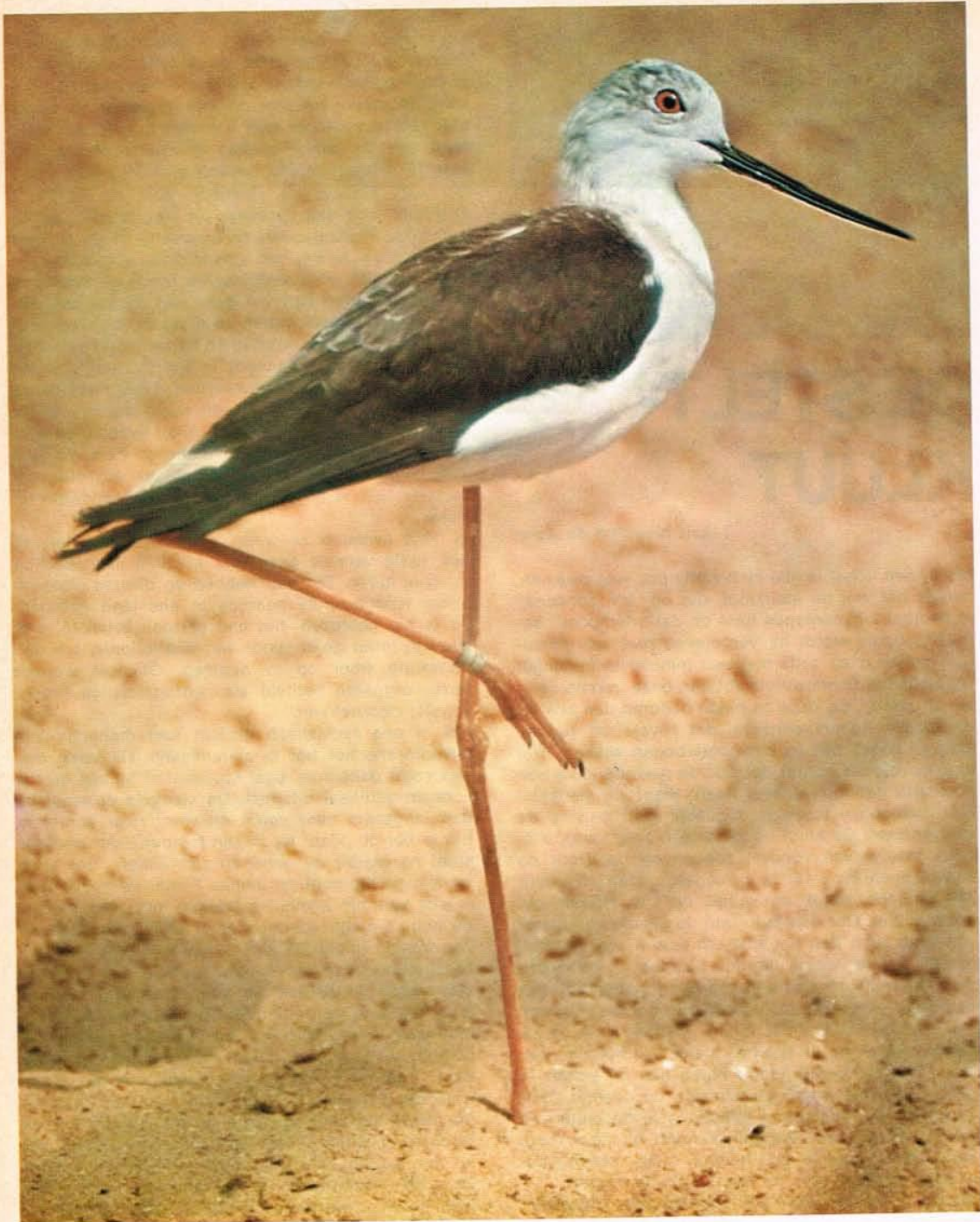
houden van zwerven en zijn in het geheel niet gehecht aan hun geboortestreek, zoals bij voorbeeld onze bonte kuifdrager, de Kievit. Ieder jaar opnieuw zoeken zij een andere plaats om hun nest te bouwen. Blijkbaar houden ze van gezelligheid, want niet zelden bevinden hun kolonies zich in de nabijheid van die van visdiefjes of zwarte sterns. Het eigenlijke broedgebied bevindt zich in Zuid-Europa (zuidelijk Spanje en Portugal, zuid en zuidwest Frankrijk, sommige plaatsen in Noord-Italië en de oostelijke Balkanlanden en eveneens in de overige werelddelen, zij het dan ook in andere vormen.

Maar het zijn — ik vertelde het reeds — zwervers, die het zo nu en dan wel eens wat „hogerop" willen zoeken. In 1907 waren ze al aardig op weg naar ons toe. In dat jaar werden ze namelijk aangetroffen in de buurt van Kalmthout in België, een plaatsje tussen Roosendaal en Antwerpen. Maar het duurde sindsdien toch nog haast een kwart eeuw voor ze ons land wisten te vinden. In 1931 werden de eerste nesten ontdekt in de Limburgse Peel, hoewel J. E. Sluifers in het Prisma-Vogelboek vermeldt, dat ze voor 1931 al broedden in Zeeuws-Vlaanderen bij Hulst.

In 1932 kwamen ze weer, maar daarna lieten ze een tijdje verstek gaan, om in 1935 invasieachtig terug te keren. Dat jaar hebben op diverse plaatsen totaal tenminste 25 paartjes in ons land gebroed. Zo is het gebeven: het ene seizoen broeden, dan weer in jaren geen spoor van een kolonie, om dan plotseling weer op te doemen. Officieel worden deze langpoten betiteld als „onregelmatige broedvogels; doortrekkers".

Het is een fantastisch gezicht een mannetje zijn uitverkorene het hof te zien maken. Hij voert dan een soort dans voor haar uit, waarbij hij zijn slanke lichaam vertikaal uitstrekt. De vleugels beweegt hij dan langzaam naar voren en weer naar achteren; het is net of „klapt hij in zijn handen". Afwisselend staat hij hierbij nu eens op zijn linker-, dan weer op zijn rechterpoot en James Fisher vergelijkt hem in een van zijn kostelijke boeken met „een man in de kou, die zijn voeten stampet en zijn handen ter verwarming in zijn zij slaat". Het wijfje beantwoordt het gedans met instemmend gebuig.

Het nest is doorgaans niet veel bijzonders: een ondiep kuiltje in de bodem, dat nu eens wordt belegd met een paar halmpjes en sprietjes, dan weer gestoffeerd met een flinke laag plantaardig materiaal. Een en ander is afhankelijk van de plaats waar het nest zich bevindt, want men kan dit zowel op droge als zeer drassige plekken tegen komen. Doorgaans worden vier eieren gelegd, soms één minder en bij zeer hoge uitzondering één meer. Ze zijn peervormig en bruinachtig van kleur met grove, zwartbruine moppen en haaltjes, die oved de gehele schaal verspreid staan. Het legsel wordt door beide partners beurtelings bebroed. De jongen worden na ongeveer 24 dagen geboren en verlaten al vrij spoedig het nest. Op de broedplaatsen zijn de oude vogels zeer luidruchtig en uitermate nerveus. De reeds eerder genoemde heer Sluifers, die één aantal broedparen in de Zaanstreek observeerde, vermeldt nog: „Bij het opvliegen van het nest werd veelal een sterk op dat van de gewone kluut gelijkend geluid vernomen, alleen

*foto: P. Onderdelinden
Eervolle vermelding fotowedstrijd 1974*

wat minder vol en weker. Dreigde er gevaar dan hoorde ik een meer sternachtig geluid, terwijl het mannetje tijdens mijn verblijf in de schuilhut in de buurt van het nest een soort keffend „kew-kew-kew” produceerde, dat tenslotte in piepen overging.” Ook andere auteurs vergelijken dit geluid met het geblaf van een klein hondje.

In de jaren dat de steltkluut hier broedt, blijft hij doorgaans tot eind augustus, begin september bij ons. In de overige jaren wordt hij, als hij tenminste zo vriendelijk is ons land met een bezoek te vereren, het meest gezien in mei en juni. De wintermaanden brengen ze door in tropisch Afrika, waar het dan goed toeven is.

DE VERZORGING VAN PASINGEVOERDE TANGARA'S 2

door dr. J. Ingels

De tangara's die de liefhebber in de vogelhandel aangeboden krijgt, hebben vooraf veelal een minder ideale verzorging gekregen, dan in deel 1 beschreven werd! Tussen het vangen en het invoeren verlopen gemiddeld niet meer dan een 2 tot 3-tal weken. Gedurende die tijd worden ze slechts zo goed mogelijk in leven gehouden, en men kan moeilijk spreken over een aangepaste inweningsperiode. De tangara's die in de vogelhandel terechtkomen, moeten dus eigenlijk nog tzt. inwennen en akklimatiseren. Daar ze vrijwel dadelijk aan de liefhebber worden doorverkocht, moet juist hij z'n pas aangeschafte tangara's door deze moeilijke periode heen krijgen.

Bij het bespreken van een gekombineerd inwennen-akklimatiseren, zullen we vooral aandacht besteden aan:

1. het wegwerken van de „stress"-toestand, waarin een tangara bij de liefhebber aankomt (rustige omgeving, badgelegenheid, e.d.);
2. een aangepaste voeding;
3. het (eventueel preventief) tegengaan van mogelijke ziektegevallen, en (of) het onmiddellijk herkennen, afzonderen en behandelen van zieke tangara's;
4. een langzame akklimatisatie.

Pas ingevoerde tangara's zullen dus vooral behoefte hebben aan een rustige omgeving, een iets verhoogde temperatuur en een aangepast voer.

Kleverige vogels, die tijdens het transport besmeurd raakten, moet men zo snel mogelijk de kans geven om zich te baden in lauw water. De aaneengekleefde veren veroorzaken nl. een onnodig warmteverlies, waarvoor het vogellichaam een supplementaire hoeveelheid energie moet opbrengen. Kleine, ondiepe schaaltes vormen een prima badgelegenheid. Vooral in een gemeenschappelijk verblijf vormen grote waterschotels, waarin gemakkelijk uitwerpselen terecht komen, een gevaar voor het overbrengen van besmettelijke ziekten (vooral als ze langere tijd blijven staan). Men kan daarom beter aan de vogels slechts gedurende korte periodes, de kans geven om zich te wassen. Het eigenlijke drinkwater geeft men dan in kleine potjes, waarin niet gebaad kan worden.

Tangara's, die helemaal onder het vuil zitten, kan men voorzichtig reinigen, op dezelfde manier waarop men wel eens tentoonstellingsvogels wast. Men moet de gewassen vogels wel snel weer droog zien te krijgen (met een gloeilamp, bij de kachel plaatsen, e.d.); maar toch oppassen voor oververhitten.

Blauwvleugelbergtangara (*Anisognathus flavinuchus*)
foto: Van Hoogendoorn Eervolle vermelding fotowedstrijd 1974

Kalender
1976

Nederlandse
Bond
van
Vogelliefhebbers

**WEES ER VLOG BIJ EN BESTEL GELIJK
MET UW RINGEN WEER ZO'N PRACHTIGE
VOGELKALENDER**

A. P. v. GILS

Abcovenseweg 19 - Goirle
Telefoon 04247-1579/1328

**In- en verkoop van alle soorten
siervogels. Speciaal Australische
Vinkjes en Parkieten**

Geopend dagelijks 9 tot 12 uur en 13.30 tot 18.00 uur.
Zaterdags tot 16.30 uur - Zondags 10 tot 12 uur.

GEZA SEPT

**Voorkomt en geneest
virusziekten en infecties.**

Een goedkoop en
afdoend middel dat
eenvoudig toegepast kan
worden:
enige druppels aan het
drinkwater toevoegen
is voldoende.

Populierstraat 121-123
Tel. 070-323930; Den Haag

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

Na de aankomst is een rustperiode van enkele dagen zeker noodzakelijk. De vogels worden daarvoor liefst ondergebracht in een afzonderlijke kooi, of in een ruime, niet te dichtbevolkte volière. Men moet gedurende die eerste dagen, de vogels zo min mogelijk storen, en ze daarom bv. trachten onder te brengen op een plaats, waar ze snel verzorgd kunnen worden en waar men ze van op een zekere afstand kan gadeslaan. Een kalme omgeving zal helpen om de spanningen t.g.v. het vangen en het transport, snel weg te werken. Voor pas ingevoerde tangara's, die behoorlijk in de veren zitten, is een temperatuur van ongeveer 22°-25° C gedurende de eerste dagen, zeker voldoende. Deze temperatuur kan men dan over een drietal weken langzaam laten dalen tot 18° à 20° C. Men kan bv. ook een infraroodlamp gebruiken, die zo opgehangen wordt, dat de vogels de warmte wel zelf kunnen opzoeken, maar niet „moeten" ondergaan.

Indien de tangara's na een 3-tal weken in een goede konditie zitten, kan men ze loslaten bij andere (reeds ingewende) vogels. Dat een quarantaineperiode van minstens 3 tot 4 weken, bepaald niet overbodig is, heb ik gedurende de zomer van 1972 zelf ondervonden. Uit een zending tangara's afkomstig uit Brazilië, kocht ik nl. 5 oranjeborsttangara's (*Tangara desmaresti*) en 3 driekleurentangara's (*Tangara seledon*). De pas gekochte tangara's werden in een afzonderlijke, kleine volière gehouden (3x1m²x2 m). Na een paar dagen bleek dat in die bepaalde zending met paratyphus-besmette vogels moeten gezeten hebben (*Salmonella*-infectie). Alle oranjeborsttangara's stierven binnen een 2-tal weken, terwijl de driekleurentangara's (die in dezelfde volière verbleven!) niet ziek werden. Pas nadat een test met een japans meeuwtje negatief uitviel (om te weten of de *Tangara seledons* nog ziektekiemen uitscheidde), werden ze na 6 weken in m'n gemeenschappelijke volière losgelaten. Bij een vriend echter, die de aangekochte (besmette) tangara's dadelijk in z'n grote volière had losgelaten, heeft die *Salmonella*-infectie ongeveer voor f 5.000,— vogels gedood!!

Tangara's kunnen beter niet in een buitenvolière gedurende de eerste maanden na het invoeren. Op windstille, zonnige dagen mogen ze dan later in de buitenvolière; maar ze moeten nog gedurende een zekere tijd 's nachts in de binnenvolière worden opgesloten, zodat ze niet door slechte weersomstandigheden kunnen worden verrast. De ideale periode om pasingewende tangara's in de buitenvolière te laten (dus werkelijk te akklimatiseren), valt ongeveer juni tot half september. Buiten de periode van ongeveer begin mei tot eind september kan men tangara's trouwens beter binnenhouden (verwarmd of onverwarmd; zie verder). Maar geakklimatiseerde tangara's kunnen ook op mooie, zonnige dagen in april of oktober nog buiten.

Tangara's zijn pas goed geakklimatiseerd wanneer ze ook een winterperiode hier hebben doorgebracht. Gedurende de winterperiode (ongeveer 1 oktober tot 30 april) moet men vooral de kleine soorten niet blootstellen aan temperaturen beneden de 8° tot 10° C. Ze kunnen dergelijke temperaturen wel aan, maar het is niet bepaald goed. Vooral organisten en Tangara-soorten moeten 's winters in een ver-

usel

De

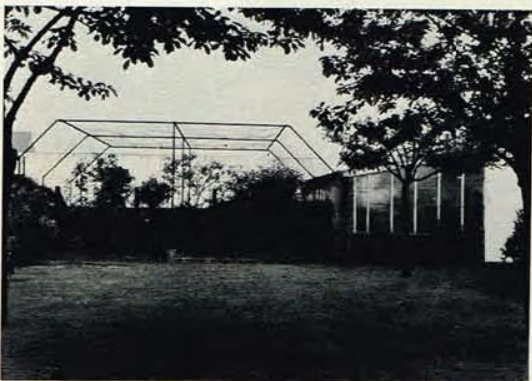
warmde binnenvolière, en voelen zich beter bij een temperatuur rond 15°-18° C. Men mag echter aannemen dat na akklimatisatie, vooral de grotere soorten (Thraupis, Ramphocelus, bergtangara's), temperaturen tot 0° C best kunnen verdragen. Zelf hou ik echter van tangara's bij temperaturen beneden ongeveer 8° C (grotere soorten) en 15° C (kleinere soorten).

Voedertafels in de binnenvolière; voor vruchten en bessen (links) en zacht- en universeelvoer (rechts).

Een hoekje van een buitenvolière; achteraan hangt een kastje waarin een purperkeelorganist (*Euphonia chlorotica*) een nestje heeft gemaakt (1969).

Beplante buiten- en binnenvolières (van de auteur) in 1971: een „typische” leefomgeving voor al m'n tangara's.

Het voedsel dat de eerste dagen kan gegeven worden, is sterk afhankelijk van de voorkeur van de vogels. Alle tangara's zullen zeker onmiddellijk rijpe bananen en sinaasappelen aanvaarden. Ze zullen ook vlug verse (of diepgevroren) miereneitjes, meelwormen, appels, peren, druiven en allerlei bessen leren eten. Men moet echter vermijden, dat tangara's uitsluitend gaan leven van vruchten. Om tangara's ook zachtvoer, droogvoer (universeel- en gedroogd insektenvoer) en vloeibaar voedsel te leren eten, vraagt meestal meer tijd. Zachtvoer kan men, zeker de eerste weken, aanzoeten met honing. In het zachtvoer kan men ook een of ander proteïnepoeder mengen, waardoor in de behoefte aan eiwitten reeds gedeeltelijk is voorzien. Droogvoer kan men vermengen met „witte” meelwormen en poppen, of verse miereneitjes, of nog, over vruchten uitstrooien. Met het andere voer, gaat dan wel dra ook het droogvoer naar binnen.

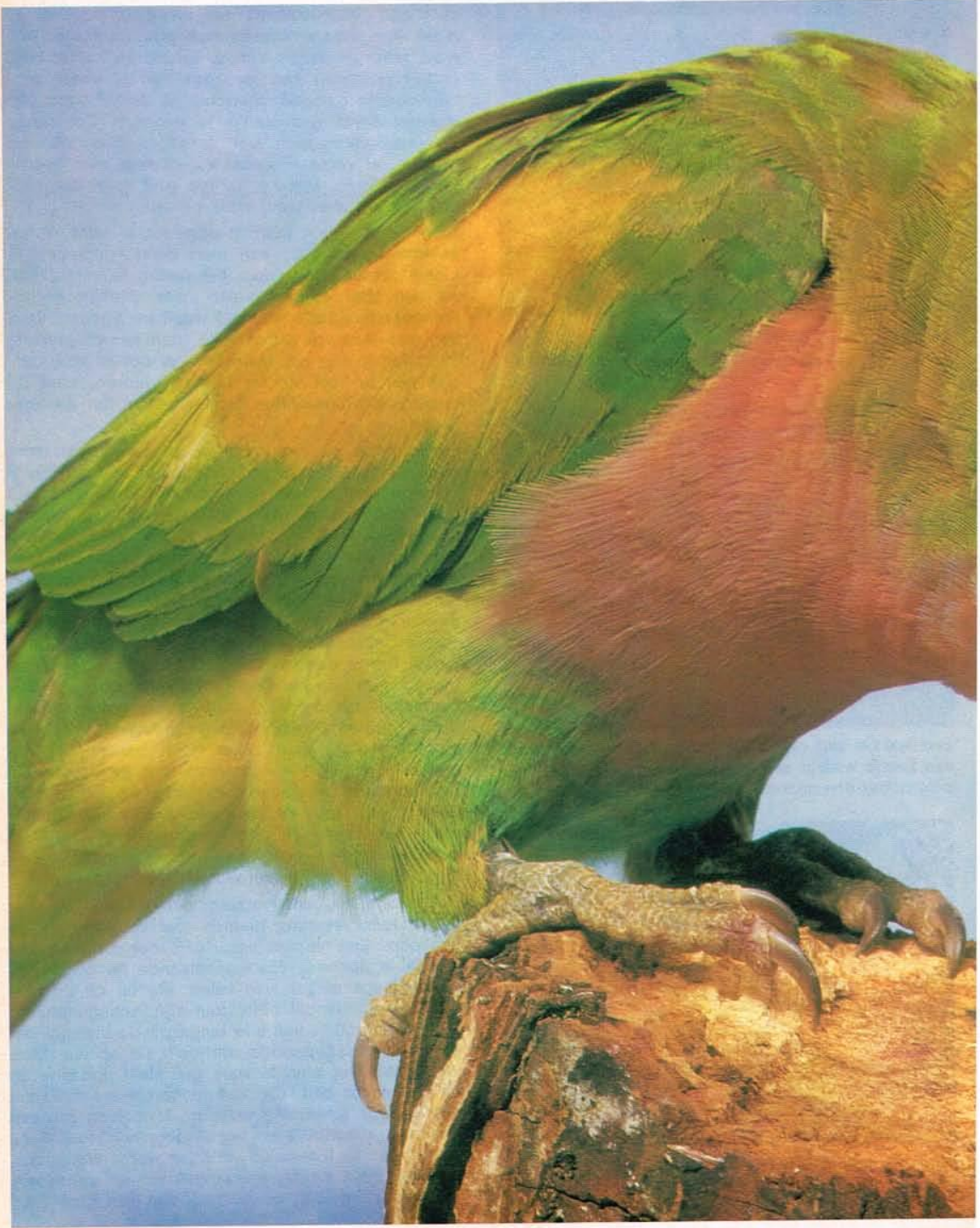
Vloeibaar voedsel (honing opgelost in lauw water, kolibrie-nektar, e.d.) kan men eerst voorzetten in kleine stenen potjes (om het baden te vermijden), en dan later overschakelen naar drinkfonteinjes. Wanneer tangara's eenmaal vloeibaar voedsel drinken, kan men vrij gemakkelijk vitamines en geneesmiddelen toedienen. Men moet er echter voor zorgen niet te veel suikers te gaan voeren, want dit belet een evenwichtige samenstelling van de voeding.

Onmiddellijk na het invoeren (of aankopen) moet men een onderzoek naar mogelijke ziektesymptomen op een monster uitwerpselen laten uitvoeren door een terzake bevoegd laboratorium. Vooral coccidiose- en Salmonella-infekties komen veelvuldig voor bij pas ingevoerde tangara's. Daar het onderzoek meestal 1 of 2 dagen vraagt, kan men bij duidelijk zieke vogels ondertussen voorlopig ingrijpen door zowel een breedspektrumantibioticum (tegen Salmonella) als een sulfamide (tegen coccidiose) toe te dienen. Van zodra men de definitieve bevindingen van het onderzoek kent, kan men dan overschakelen op een meer doelgerichte behandeling. Indien de vogels geen ziekteverschijnselen vertonen, moet men zeker geen behandeling instellen! Tangara's reageren nl. erg gevoelig t.o.v. het langdurig toedienen van dergelijke geneesmiddelen. Men mag echter wel een multivitaminenpreparaat toedienen. Maar bij gezonde tangara's moet men zeker geen doorlopende dagelijkse behandeling met allerlei producten gaan instellen.

Onlangs een goede verzorging moet men bij tangara's toch rekening houden met verliezen na de aankoop. Een verlies van 10% der aangekochte vogels is normaal. Niettegenstaande de goede wil en de inspanningen van velen, die bij de internationale vogelhandel betrokken zijn, schat men dat minder dan 50% van alle tangara's de inwennings- en akklimatisatieperiode overleeft. De schuld daarvoor ligt zeker slechts voor een klein gedeelte bij de liefhebber zelf, die zijn tangara's meestal met een enorme toewijding verzorgt. Misschien zou een deskundige controle en begeleiding onmiddellijk na het vangen en tijdens de kritische overgangperiode, heel wat bedenkelijke toestanden kunnen verhelpen, die nu echter juist de oorzaak zijn van grote verliezen.

oysel

De

De /

se /

Deze wel bijzonder fraaie kleuropname toont u het „hoofd" van de familie Psittacula alexandri; het is de **Rozeborstbaardparkiet**, Psittacula alexandri alexandri.

Baardparkieten zijn sterke voliërevogels die zich zonder veel moeite aan ons klimaat weten aan te passen. Ze moeten gedurende de winter wel over een beschutte plaats kunnen beschikken.

Om het knagen aan het houtwerk van de voliëre te voorkómen doen we er goed aan regelmatig en ruimschoots verse wilgentakken te verstrekken.

Omstreeks april wordt in de voliëre en in ons klimaat meestal met nestelen begonnen en tegen die tijd moeten we dan ook enkele ruime nestkasten ter beschikking stellen. (30 x 30 cm bodemoppervlak, hoogte 45 cm en middellijn invlieggat 8 cm) Die nestkasten moeten wel van dik, zwaar hout zijn gemaakt omdat vooral daaraan, zowel aan de binnen- als aan de buitenkant, wordt geknaagd.

In de binnenkant van de kast, vanaf onderkant invlieggat tot op de bodem, brengen we een smal strookje gaas aan dat als trapje moet dienst doen en waarlangs de vogels het nest in en uit kunnen klauteren.

Als voedsel verstrekken we een goed mengsel zaden voor grote parkieten met wat extra zonnepitten en hennep, paddy, fruit zoals appel en peer, groen waaronder sla, muur en andere onkruiden, en in de broedtijd geweekt brood met daarover wat ei- of universeelvoer.

Het eerste kweekresultaat met de rozeborstbaardparkiet werd behaald in 1937 in de dierentuin van Adelaïde in Australië.

'n Paar jaar geleden heeft de heer R. Troost in Den Haag met deze soort ook succesvol gekweekt. De pop legde 4 eieren waarvan er na 28 dagen broeden, 3 uitkwamen. De jongen waren helemaal kaal en bleven dat ook gedurende de eerste 28 dagen. Toen ze na ruim 8 weken uitvlogen zaten ze goed in de veren. Ze waren groen van kleur. De kopjes waren beigeachtig met een lichtgrijze streepkeuring bij de ogen en een grijze baardstreep. Dit alles speelde zich af in een voliëre van 4 m lang, 1 m breed en 2 m hoog.

sel

Daar veel leidingwater in ons land zelfs niet voldoet aan de door de Wereldgezondheidsorganisatie geuite wensen is het noodzakelijk naar alternatieve „waterbronnen” uit te kijken. Gedestilleerd water, aqua destillata, is een vrij dure maar desalniettemin afdoende mogelijkheid. Het is zowel via de groothandel als via de apotheek en drogisterij te verkrijgen. Bij afname van grotere hoeveelheden hoeft u vanzelfsprekend minder te betalen. Er wordt geleverd in hoeveelheden van een liter tot jerrycans van 25 liter en drums van 60 liter. Het controleren van geur en smaak moet voor u een routinehandeling worden bij de aanschaf. Zoals bekend mag worden verondersteld heeft dit water geen bijsmaken. Op kamertemperatuur en met een normaal zuurstofgehalte is het bijzonder fris. Het water dat via de groothandel betrokken wordt verschilt in kwaliteit over het algemeen niets van dat wat via de apotheek aangekocht wordt. Hoewel er sporadisch wel eens wat bacteriën in aangetroffen worden is de pathologische betekenis onzeker of nihil. U kunt natuurlijk ook zelf gedestilleerd water winnen van een uitstekende kwaliteit door een fluitketel met behulp van een stop, glasbuisje en een klein stukje p.v.c.-slang aan te sluiten op een glazen koeler. Door niet al te hard te koken en de hulpstukken niet voor andere doeleinden te gebruiken is men verzekerd van prima water voor de vogels.

Als u alles gaat rekenen komt u dan evenwel hoger uit dan wanneer het gekocht wordt. Geregeneerd water is water dat door toevoegingen van natronloog, zoutzuur en een kunsthars geschoond wordt. Het doet in kwaliteit niet onder voor gedestilleerd water en wordt ook vaak onder die naam verkocht. Bidest is zoals de naam al zegt tweemaal gedestilleerd. Alhoewel bruikbaar is het schrikbarend duur spraak berust op waarnemingen aan dierlijke cellen en daardoor niet aan te raden. Dat gedestilleerd water giftig zou zijn is volstrekt onjuist. Deze uitgedompeld in aqua dest. Door de osmotische druk werden deze zwaar beschadigd. In het lichaam komen deze twee echter niet met elkaar in contact. Slechts het hiertegen opgewassen weefsel van het spijsverteringsstelsel komt met de hypotonische vloeistof in aanraking. Over het opnemen van kalk, calcium, en andere elementen uit het kraanwater wordt nog al eens moeilijk gedaan. Velen denken dat hun vogels iets tekort komen als ze hun natje van de apotheker bekomen. Niets is minder waar. Laten we de mus maar weer eens van de stok

halen. Geven we dit dier vrij hard leidingwater van 14 Duitse hardheidsgraden dan neemt hij met zijn negen kubieke centimeter water tevens, bijna, 1 mg, dit is één duizendste gram, calcium op. Dit resulteert voor *Passer domesticus* in een totaal van 330 mg calcium per jaar. Per jaar worden door een vrouwelijk exemplaar gemiddeld 12 eieren gelegd. Die bevatten 75 mg calcium per stuk. Aan de eieren alleen al is de vogel dus 900 mg calcium kwijt. Verder is er nog kalk nodig voor het geraamte, de organen en de spieren. Alle opgenomen kalk wordt nog niet door het spijsverteringsstelsel in het lichaam opgenomen, een gedeelte verlaat onze huismus weer via de excrementen. Het is dus duidelijk dat het leidingwater wel een bijdrage levert met betrekking tot de kalkvoorziening maar dat het ook noodzakelijk is apart mineralen en kalk te verstrekken. Dan doet het er ook niets meer toe of u iets meer geeft. De in de handel verkrijgbare egrit-mineralen-zeewier mengsels zijn bovendien meestal van een goede kwaliteit zodat u het hierom niet hoeft te laten. Leidingwater bevat ook wel enkele nuttige sporenelementen maar eveneens giftige stoffen voorzover het van oppervlaktewater afkomstig is. Eierschalen en sepia vormen ook uitstekende kalkbronnen. De eieren van eenden en andere watervogels zijn vaak besmet met *Salmonella*-bacteriën zodat zij noch hun eieren in onze volière thuishoren. Op het strand gevonden sepia's dienen eerst in water te worden uitgeloozd omdat ze te veel zou bevatten. Door olie verontreinigende schalen zijn vanzelfsprekend niet te gebruiken. Regenwater kan in vele gevallen als drinkwater benut worden. Zoals u wel begrijpen zult is het niet de bedoeling dat u een regenpijp bij uw huis bij de grond afzaagt om aldaar met behulp van een emmer het een en ander op te vangen. Het hele dak en de goten met hun vaak rottende inhoud zijn hiermee immers „schoongewassen”. Een grote ondiepe bak voldoet uitstekend. Na de bui haalt u de bui binnen. Er is dan maar weinig kans dat mussen en duiven zich in uw drankvoorraad soppen en de nodige souvenirs achterlaten. In sterk geïndustrialiseerde gebieden zoals de Randstad en, incidenteel of permanent, in andere streken is de lucht sterk vervuild. Doordat de waterdamp op deze stofdeeltjes neerslaat worden deze met het hemelwater uit de dampkring verwijderd. Gezien de dubieuze, onbekende, aard van deze verbinding is het af te raden dergelijk water op te vangen en te consumeren. Dit temeer daar bekend is dat vele fabrieken meer

De /

ALTERNATIEVE DRINKWATER- BRONNEN

P. A. M. Timmermans

heil zien in hoogtelozing, spreiding over een groot oppervlak, dan in werkelijke beperking van hun gasvormig afval. Hoewel het vrij dikwijls regent in ons land komt er naar verhouding toch maar vrij weinig water naar beneden zodat dit water meestal niet toereikend is. Als opslagreservoir voor water kunnen we het beste plastic nemen daar dit relatief goedkoop en uitermate geschikt is. Een nieuw voorraadvat laten we eerst enige tijd gevuld met water staan zodat het materiaal goed uitgeloozd is. IJzer roest te snel en roestvrijstaal is te duur als materiaal voor een voorraadbak. Koper, lood, zink en ijzer lossen bovendien te veel op in het water, hetgeen vooral bij de drie eerstgenoemde tot gevaarlijke vergiftigingen zou kunnen leiden.

Dit is ook de reden waarom plastic voer- en drinkbakjes beter zijn om in de kooi te gebruiken dan metalen bakjes. Porselein is weer veel te duur en bovendien breekbaar. Gedestilleerd water mag dan ook alleen in plastic en porselein verstrekt worden. Gedestilleerd water verstrekken met het doel het water kiemvrij te houden is nonsens. Het is na enkele minuten reeds besmet als u het steriel in de kooi zou zetten. Beter is het in geval van ziekte het drinkwater te ontsmetten met een tamelijk onschuldig jodiumpreparaat. Het condenswater uit de ijs- of vrieskast kan ook een uitstekende bron van drinkwater voor uw vogels vormen. Zolang u in de omgeving van de kast zorgt voor een reine lucht zult u weinig problemen hebben. Vaponastrips, sigarettenrook en andere rommel kunnen echter ook neerslaan op het binnenste van uw vrieskast. Vele van de tegenwoordig in de handel zijnde koelkasten bevatten tevens een ijslade of ijsvak en praktisch iedereen heeft dus de mogelijkheid deze bron aan de boren. Het dooiwater mag natuurlijk niet in contact komen met bedorven levensmiddelen. Micro-organismen zoals bacteriën zijn meestal bestand tegen invriezen gedurende lange tijd. Ze vermeerderen zich dan wel niet maar hun levenskracht loopt ook slechts relatief langzaam terug. Verstrekt dit water op kamertemperatuur en niet met de ijsscholletjes er nog in. Een van de eenvoudigste methoden om water te zuiveren is het gebruik van koolstoffilters. Als voedingswater kunnen we het beste leidingwater nemen omdat dit al voor een groot deel gezuiverd is. Actieve kool vangt detergenten, uit wasmiddelen, en veel andere organische geur en smaakstoffen en zelfs chloor uit het leidingwater. Kool is tot nu toe de beste ontgiftiger die er

door de waterleidingmaatschappijen gebruikt wordt. Slechts butadieën, chloroform, tri en grote moleculen worden niet geheel of geheel niet verwijderd. Daarom is het gebruik van reeds gereinigd leidingwater ook aan te bevelen. Deze methode berust op adsorptie. Adsorptie is het opnemen of verdichten van opgeloste stoffen aan het oppervlak van vaste stoffen. Actieve kool is een microporeuze koolstof van plantaardige oorsprong. Grondstoffen voor de verschillende soorten zijn hout, steenkool, turf en vruchtenschalen. De oppervlakte bepaalt het adsorptievermogen. De handel levert kool met een inwendig oppervlakte van 400 tot 1800 vierkante meter per gram. Er is ook een speciale soort die de eigenschap bezit 3,5 maal zijn eigen gewicht aan chloor op te kunnen nemen. Regeneerbare koolstof is voor ons doel ongeschikt daar de kosten hieraan verbonden astronomisch hoog zijn. De voor ons eenvoudigste filtratiemethode vormt het gebruik van de filterzakjes die we anders voor de koffie gebruiken. In plaats van gemalen koffie gaat er nu poedervormige koolstof in het zakje.

Een economisch, bacteriologisch en chemisch-fysisch verantwoorde filter kunnen we zelf maken op de volgende manier: Een hittebestendige hardplastic fles met een bodemlaag fijn kiezel, waarin het aanvoerslangetje komt dat aan de kraan kan worden bevestigd, en daarop een dikke laag koolstof, hierbovenop weer een laagje grind waarin de afvoerleiding zit. Op de fles komt een kurk met de twee slangetjes daar doorheen lopend. Elke week wordt de fles met stoom of kokend water gereinigd. Dit stomen is nodig om van het filter geen bacteriebroedkamer te maken. Per uur is het mogelijk tien maal de inhoud van het filter te zuiveren. Zit er veel roest bij u in het water dan moet u een eenvoudig gaasfiltertje voorschakelen. Fluor haalt u met deze methode niet uit het leidingwater. Door destillatie is de fluor uit het drinkwater te verwijderen. Er zijn sporadisch ook eenvoudige filters in de handel maar deze zijn niet alle even goed te reinigen, kijkt u daar dus wel voor uit. Ik weet dat ik in deze twee artikelen voor velen te ver ging maar ik hoop toch dat u er iets van opgestoken hebt en dat u de kwaliteit van het water dat u aan uw vogels verstrekt beter kunt beoordelen. Tot slot wil ik nog wel opmerken dat het drinkwater gelukkig niet overal in ons land van oppervlaktewater is gemaakt en dat dit laatste in de komende jaren hopelijk wat beter van kwaliteit wordt.

EKSTERTJE
Spermestes cucullata cucullata
West-Afrika; 9 cm groot

BRUINRUGEKSTERTJE
Spermestes bicolor nigriceps
Oost-Afrika; 10 cm groot

EKSTERTJES

Voordat de keurmeester op de T.T. met zijn werk begint loopt hij/zij meestal eerst langs de stellingen om te zien wat voor „vlees“ hij in de kuip heeft. Met mij is dat ook het geval, ook al weet ik dat ik op die dag bepaalde soorten ga keuren, toch wil ik graag zien wat er nog meer aan vogels zit.

Zo gebeurde het ook bij de Bonds-T.T. in 1975 te Rotterdam, dat plotseling mijn aandacht werd getrokken door mini-gordelgrasvinken. Deze vogels had ik nog nooit in levende lijve gezien en moest even diep denken om te weten dat het dwergekstertjes waren. Wat nog meer indruk op me maakte was hun vaste voeding, het waren dus E.K.-vogeltjes. Ik riep Dirk van der Molen erbij omdat ik wist dat hij met andere ekstertjes broedresultaten had gekregen. Hij kende ze direct en vertelde me dat deze vogels bij een liefhebber in Duitsland zich in een broedkooi gemakkelijk voortplantten. In Nederland komen ze niet zo veel voor, deze vogels uit Madagaskar, en dat is ook wel te merken aan de prijs die betaald moet worden voor een paartje, ongeveer f 60,— tot f 70,—.

Uit de lektuur weet ik dat de ekstertjes tot de vrij agressieve vogels gerekend kunnen worden en niet samen te houden zijn met kleine tropen. Dirk van der Molen vertelde echter dat dat erg meeviel. Zijn ervaring was wel dat gewone ekstertjes en glans-ekstertjes soms vervelend konden zijn tijdens de

nestbouw. Tijdens deze periode scharrelen ze diverse nesten af om nestmateriaal te „lenen“ voor hun eigen nest. Uiteraard is het wel zo dat ze hun nest verdedigen en maken daarbij dan ook vrij veel kabaal, waardoor hte weleens erg onrustig kan zijn in de volière. Dat kleinere vogels hierdoor eerder overstuur raken dan grotere ligt voor de hand. Volgens mij is het dan ook aanbevelenswaardig om ze, als u mocht besluiten ze samen te houden met kleinere vogels, u de beschikking zou moeten hebben over een ruime vlucht. Daarin immers kunnen ze beschikken over een eigen territorium en de andere vogels kunnen eventueel gemakkelijk wegkomen als ze toch eens boosaardig zouden worden. En mocht het werkelijk uit de hand lopen in de volière dan blijken het vogels te zijn die in een (ruime) broedkooi vrij gemakkelijk tot broeden overgaan. Als nestkastje voldoet zowel het overbekende traliekastje als een halfopen kastje.

In de natuur houden genoemde vogels zich vaak op in open grasland. In de volière moet u daar dan ook rekenig mee houden omdat de nesten hoofdzakelijk van gras worden gebouwd. In het voorjaar zou u ze wintergras kunnen verstrekken en 's zomers gras-halmen. Deze grashalmen worden op de eerste plaats leeggegeten en daarna wordt het nest er mee bekleed. Trouwens die halfrijpe zaden zijn ook zeer geschikt als opfokvoer, want naast wat eivoer,

tekst: Hans Klören
foto's: Müller/Biefeld

REUZE-EKSTERTJE
Spermestes fringilloides
 Tropisch Afrika; 12 cm groot

DWERGEKSTERTJE
Spermestes nana
 Madagascar; 9 cm groot
 Bij geen van de soorten is er een uiterlijk waarneembaar verschil tussen man en pop.

gekiemde zaden en wat levend voer mogen eigenlijk de halfrijpe zaden nooit ontbreken, en dat geldt niet alleen bij het grootbrengen van ekstertjes maar voor alle zaadetende vogels.

Voor het zover is dat u jongen heeft moet u zien dat u een paartje krijgt. Het verschil in geslacht is zeer moeilijk waar te nemen, uiterlijk verschil is er niet en u moet afgaan op de zang van de man! En net als bij de meeste andere vogels is het zo dat u de beste broedresultaten verwachten kan als het koppel zèlf zijn eigen partner heeft uitgezocht. Mede in verband met het feit dat de vogels in het algemeen niet zo kostbaar zijn (gewone ekstertjes f 10,—, reuze-ekstertjes ± f 17,— en bruinrugekstertjes f 10,—) zou ik in overweging willen geven om bij aanschaf er meteen vier mee te nemen. Als ze dan allemaal verschillende kleurringen omkrijgen kunt u al vrij snel waarnemen welke de mannen zijn en bij goede observatie kunt u ook vaststellen welke vogels het beste bij elkaar passen.

Voor de T.T. zijn ze zeer geschikt, vooral de bruinrug- en glansekstertjes heb ik al vaak met veel punten zien eindigen. In het bijzonder hun strakke verenpakje met daarop een prachtige glans maakt dat ze op de keurtafel — en niet alleen daar — opvallen. Als de inzender dan ook nog de moeite heeft genomen ze vóór de T.T. enige tijd opgekooid te houden zodat ze wat rustiger zijn dan kan de

prijs eigenlijk niet uitblijven.

Van de afgebeelde ekstertjes zou ik het bruinrugekstertje willen aanbevelen omdat deze de meeste kleur en bovendien een mooie vleugeltekening heeft. Het dwerg-ekstertje lijkt mij ook erg interessant, maar helaas is deze vogel nogal prijzig. De andere 2 soorten zijn de goedkoopste; bij de keuze van deze vogels zal het formaat wel doorslaggevend zijn. De lengte van het reuzenekstertje is weliswaar slechts 12 cm, maar in vergelijking met de 9 cm van het gewone ekstertje, is deze toch wel fors te noemen. In een collectie met grotere vogels zal dus de eerste beter passen dan de tweede.

osel

De

Paar A: MO x P Paar B: M x PO

Ook de uit deze twee koppels geboren jongen selecteren we weer en we letten daarbij op alle factoren Zelfs in geval van twijfel gebruiken we een jonge vogel niet voor de nakweek. De beste pop uit paar A (PA) koppelen we aan de stamvader (MO) en de beste man uit paar B (MB) koppelen we aan de stammoeder (MO). We krijgen dan het volgende:

Paar C: MO x PA Paar D: MB x PO

Waarschijnlijk met enig voorbehoud, mogelijk ook bij wijze van experiment, kan men bovendien nog een *gemengde* lijn beginnen en koppelt daartoe broer M aan zus P. Laat ons dit koppel paar E noemen.

Paar E: M x P

De jonge vogels die uit dit bloedverwante koppel komen paren we echter niet meteen terug aan de stamouders. Het beste vrouwelijke exemplaar uit paar C (PC) zetten we tegen de stamvader (PO), de beste jonge man uit paar D (MD) tegen de stammoeder (MO). We krijgen dan:

Paar F: MO x PC Paar G: MD x PO

Met de beste jongen uit paar E, uit het bloedverwante koppel, kunnen we dit jaar ook doorkweken en we zouden daarmee de volgende paren kunnen vaststellen:

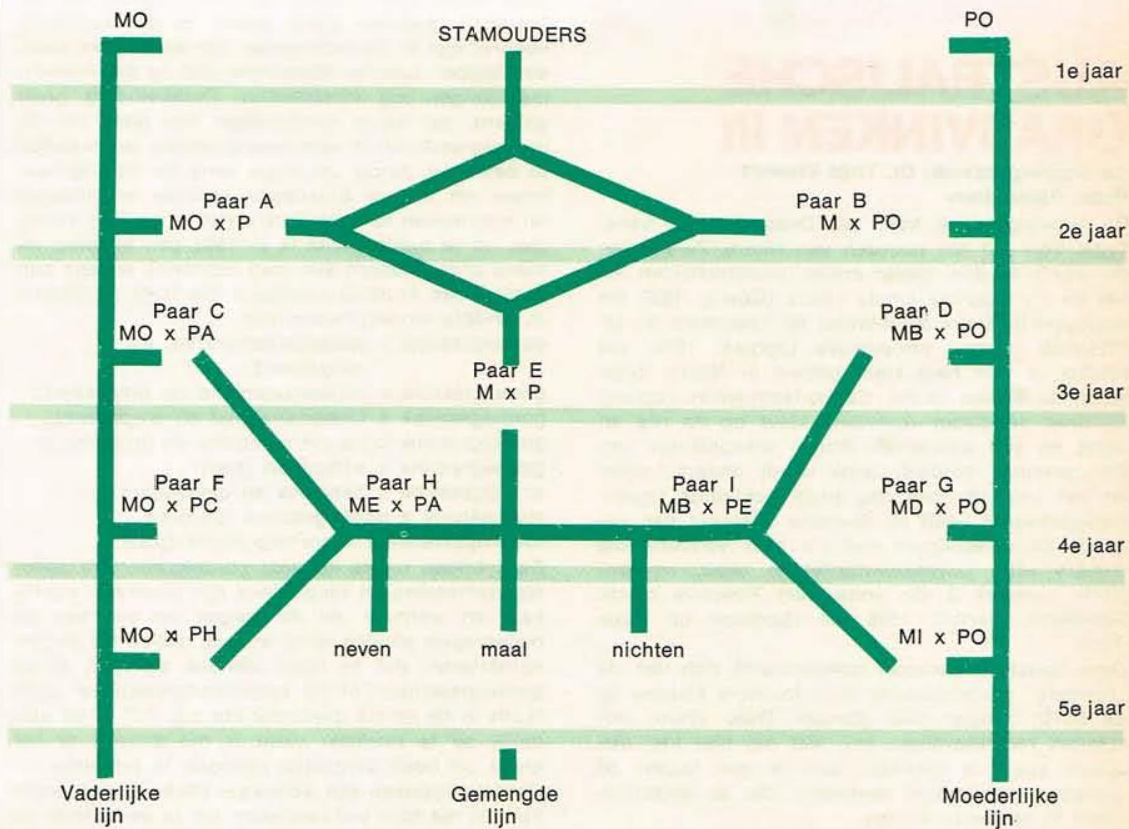
Paar H: ME x PA Paar I: MB x PE

Dan komen we aan het vijfde jaar en dan kunnen we nog meerdere koppels gaan samenstellen. De stamouders schakelen we voor de laatste maal in en we koppelen MO aan de beste pop uit paar H (PH) en PO aan de beste jonge man uit paar I (PI).

Verder kunnen we dan nog neven en nichten koppelen en doet het er niet zo veel meer toe uit welke lijn (vrouwelijke of mannelijke) de partner wordt gekozen. Wel dient men zo veel mogelijk de *verst* van elkaar liggende familieleden te koppelen.

De meeste jonge vogels die dan voor de kweek kunnen worden ingezet hebben voor een zeer groot deel de eigenschappen van beide stamouders in zich.

Laat ons het hele plan nog eens schematisch weergeven.

U begrijpt dat met een dergelijk vijfjarenplan men wel móet beschikken over een in alle opzichten uitstekend stamkoppel. Die twee vogels moeten de basis zijn van een geslacht waarmede men jaren lang aan de top kan zitten. Toch, en dat wil ik nogmaals benadrukken, zijn we er niet met zo'n koppel alleen. We moeten blijven selecteren, zeer streng en daarbij letten op de kleinste details. We zullen ook een zo uitvoerig mogelijke kweekadministratie moeten bijhouden, kortom we zullen ons zelf er echt helemaal voor moeten inzetten en dat is nu net de bedoeling van onze liefhebberij.

AUSTRALISCHE GRASVINKEN III

De Gordelgrasvink: Dr. Thijs Vriens
Foto: Ramaekers

De Gordelgrasvink komt uit Oost-Australië, vanaf Cape York tot het noorden van Nieuw Zuid-Wales en wordt in drie nevenvormen onderscheiden en wel de (1) *Poephila cincta cincta* (Gould), 1837 die voorkomt in Nieuw Zuid-Wales tot Inkerman; de (2) *Poephila cincta atropygialis*, Diggles 1876 die slechts in een heel klein gebied in Nieuw Zuid-Wales te vinden is (nl. Cairns-Normanton section) en door de dieper reebruine kleur op de rug en borst en een aanzienlijk lichter schedelkapje van de „gewone” gordelgrasvink wordt onderscheiden en wel heel speciaal nog bruin gekleurde bovenstaartdekveren heeft en daarmee uiteraard een uitzonderlijk verschilpunt met z'n neef vertoont, die immers witte bovenstaartdekveren bezit, en tenslotte nummer 3, de ondersoort *Poephila cincta nigrotecta*, Hartert, 1899 die voorkomt op Cape York.

Deze laatste ondersoort onderscheidt zich van de „normale” gordelgrasvink door bruinere kleuren op de borst, zonder rode glansen. Deze kleine verschillen rechtvaardigen m.i. niet om hier van een aparte soort te spreken, daar ik ook buiten dit gebied vogels mocht aantreffen die de zachtrode glans in het bruin misten.

Het is verheugend dat de gordelgrasvinken de laatste tijd steeds meer in de belangstelling komen te staan, ook al lijken ze uiterlijk erg veel op de spitsstaartamandines; toch zijn er wel verschilpunten te noemen die als karakteristiek mogen gelden; ik denk hier aan de rode poten, de zwarte snavel en de

niet zo lange staart (4-4,2 cm). Al met al zijn het werkelijk zeer mooie vogels die ook niet zo verschrikkelijk duur zijn. Dit wil echter geenszins zeggen dat de beginnende vogelliefhebbers direct maar een koppel moet aanschaffen. Ik zou met klem alleen de wat geroutineerde kwekers willen aanraden het eens met deze vogels — die met zorg moeten worden geacclimatiseerd als ze via Japan of smokkelhandel in ons land arriveren — te proberen. Bij een beetje oplettende verzorging zal de fok niet zoveel moeilijkheden met zich meebrengen. Een koppeltje bouwt zelden een vrij nest; liever betrekken de vogels een harzerkooitje of een ander type half-open nestkastje. Zowel man als pop broeden, maar ondervinding heeft geleerd, dat we er verstandiger aan doen de jongen door Japanse meeuwtjes groot te laten brengen.

Ook de eieren kunnen we beter door deze „stiefouders” laten uitbroeden. Ik heb — en velen met mij — ook wel koppeltjes gordels — kortweg vaak zo genoemd — hun eigen broedsels laten uitbroeden, maar doorgaans met minder goede resultaten. Het was altijd een spannend afwachten of een en ander zou slagen. Vooral als de jongen uit het ei gekomen zijn is het altijd eventjes extra opletten „geblazen”. Voeren de ouden eivoer e.d. regelmatig, dan is er geen vuiltje aan de lucht; blijven ze echter wat dit betreft in gebreke, d.w.z. geven ze dit onmisbare voedsel niet of niet voldoende, dan kunnen we beter een koppel Japanse meeuwtjes (dat op dat moment met jongen zit) inschakelen. Ondervinding heeft geleerd, dat we er verstandiger aan doen om de gordelgrasvinken in een aparte volière tot broeden te bewegen, omdat ze nogal eens de neiging vertonen om andere broedende paartjes te hinderen en hun nesten te controleren. Het is wellicht aardig hier op te merken, dat ik in 1962 een kruising tot stand bracht tussen een man zebra vink en een pop gordel; een kruising overigens die niets bijzonders is. Andere mogelijkheden zijn:

gordelgrasvink x spitsstaartamandine en omgekeerd;
gordelgrasvink x maskeramandine en omgekeerd;
gordelgrasvink x bichenowastrild en omgekeerd;
gordelgrasvink x japans meeuwtje en omgekeerd;
gordelgrasvink x witkopnon (pop);
gordelgrasvink x bandvink en omgekeerd;
muskaatvink x gordelgrasvink (pop) en roodkopamandine x gordelgrasvink (pop).

De hybriden uit de kruising gordelgrasvink x spitsstaartamandine en omgekeerd zijn uiteraard vruchtbaar en wanneer we de jongen op een van de oudervogels zouden terug kruisen, zullen we mogen constateren, dat ze bijna identiek zijn aan òf de gordelgrasvinken òf de spitsstaartamandines; zelfs reeds in de eerste generatie (de z.g. F 1) is dit duidelijk op te merken, zodat ik me afvraag of het enige zin heeft dergelijke paringen te proberen. Gordelgrasvinken zijn weliswaar sterke vogels, maar het lijkt me toch wel raadzaam om ze gedurende de wintermaanden in een licht verwarmd vertrek onder te brengen.

Daar gordels wat de geslachten betreft vrijwel gelijk in kleur zijn, is het hier goed op te merken, dat bij vergelijking opvalt, dat het zwarte beffe van de pop ietwat kleiner uitvalt dan bij het mannetje. Wat

temperatuur betreft is de gordel ook geen „moeilijke klant”, en als we aan het buitenverblijf maar een goed beschutting gevend nachthok hebben zal het ons geen problemen opleveren. Zij die al eens met gordels hebben gefokt weten uit ervaring, dat ze temperamentvolle vogels zijn die aanmerkelijk feller zijn dan de spitsstaartamandines; ook als zanger slaat hij m.i. een beter figuur. Overigens wil dit niet zeggen, dat we ook geen rustige gordels kunnen treffen, maar het merendeel verdraagt geen andere vogels — of het zouden de wat forsere diamantvinken e.d. moeten zijn — in hun nabijheid; zèker niet in de paar- en broedtijd. Als kooivogel (mischien een oplossing voor de lezers die geen volières bezitten) voldoen gordels overigens uitstekend. Maar ook in zo'n verblijf werken we enkel met paartjes; dus één paar per kooi. Ook lijkt het me nuttig dat u met de handelaar afspreekt om één van de vogels te mogen ruilen als blijkt dat de twee geen paartje vormen. Overigens moet u niet verwonderd zijn als twee popjes b.v. dapper aan een nest beginnen en volop eieren gaan leggen, ja zelfs gaan zitten broeden. Ook twee mannen zien er geen been in elke vogelliefhebber zo bij de neus te nemen en samen een prachtig nest te bouwen. Mannen zullen daarnaast steeds hun liedje ten gehore brengen, hetgeen de zwijgzame poppen duidelijk doet uitkomen. Een aardig trucje om de geslachten te herkennen is door gordels bij Japanse meeuwtjes te zetten; wanneer gordels nl. beginnen te zingen naar deze meeuwtjes weet u wie de vogel van het „sterke” geslacht is. Enkele gordelvrouwtjes bij meeuwtjes zullen wel buigingen maken, maar hun snaveltjes niet opendoen. En... het geeft niets of u nu enkel mannetjes meeuwtjes heeft of vrouwtjes; gordelmannen zullen er altijd tegen zingen. Wanneer we over een goed bij elkaar passend koppel beschikken verstrekken we minstens eens zoveel broedgelegenheden (half-open en gesloten nestkastjes) dan koppeltjes vogels. Soms bouwen de gordels ook wel een vrij nest in een struik, bij voorkeur in de onderbegroeiing. Een enkele maal gebeurt het wel dat ze een oud nest van een andere grasvink (even aangenomen, dat u de gordels in een zeer, zeer ruime gezelschapsvolière onderbrengt) overnemen. Ook mogen we niet verbaasd staan als de man gordel een zojuist voltooid nest uiteen trekt om elders helemaal opnieuw te beginnen; persoonlijk heb ik het meegemaakt dat gordels deze intense bouwactiviteit, eigen aan deze soort, drie of meer keren ten toon spreidden! Het in een nestkastje gebouwde „kraambedje” is rond en voorzien van een overkoepeling; als materialen gebruiken ze grashalmen, mos, worteltjes, wol e.d., terwijl ze de binnenzijde met wol en veertjes, soms met haren en pluis, bekleden.

Na 21 dagen verlaten de jongen het nest en ze lijken dan al verrassend veel op de volwassen vogels, alleen zijn hun kleuren dof en de grijze kleur van de kop ontbreekt nog, maar na ongeveer 3 maanden zijn ze al niet meer van de ouden te onderscheiden. Tijdens de wintermaanden brengen we onze vogels, ook de hybriden, onder in een licht verwarmd vertrek en als we hen geen nestkastjes e.d. geven behoeven we de geslachten niet gescheiden te houden.

UNIEK

door afd. Zutphen Ver. „Zanglust”

Vaak wordt er een artikel in Onze Vogels geplaatst: De volièr van de maand”. Wat men niet leest is: „Het clubgebouw van de maand”. En dan ziet men ineens in Onze Vogels de bouw van een clubgebouw. Dan rijst natuurlijk de vraag, hoe komt men tot zo iets. Niet uit weelde maar zuiver uit nood. En die nood wordt dan een deugd. Het is namelijk zo, dat wij ons eigen tentoonstellingsmateriaal hebben, waaraan wij vele uren sleutelen.

Hiervoor is ruimte nodig en dat is een probleem. Zo is ons materiaal dan ook vele malen verhuisd. Na veel jaren een veilige plaats te hebben gehad in de watertoren was dit niet meer mogelijk. Vandaar naar een kelder bij een aannemer, totdat deze plaats werd ingenomen door een supermarkt. Ondertussen werd de gemeente ingeschakeld, maar zoals u weet zijn dat schijven, die moeilijk in beweging zijn te krijgen. En als het dan zover is, krijgt men een ruimte toegewezen waar je nog geen brandhout droog kunt houden, laat staan dat het geschikt is voor het materiaal en de werkzaamheden. En dan maar peinen hoe je dit moet klaren. Dan koop je een houten gebouw en klopt weer bij de gemeente aan voor een stukje grond. Ook dat wordt weer een probleem op zichzelf om maar niet te praten over subsidie, want daar kom je niet voor in aanmerking. Dit is een punt wat ons niet duidelijk is, daar wij veel doen voor de leden zoals kaart- en spelavonden, lezingen, dia-avonden enz.

Als je dan eindelijk een stukje grond krijgt en de bouwvergunning komt, zodat je kunt beginnen, gaan je gedachten verder, zodat het geen opslagplaats wordt maar een clubgebouw met opslagruimte.

Wij weten niet zeker of onze afdeling de eerste is met een eigen clubgebouw, maar voor ons is het de moeite om dit in Onze Vogels te plaatsen zeker waard.

Als u de foto ziet mist u de beplanting en afrastering. Hier is wel aan gedacht, maar zoals wij al vertelden krijgen wij geen subsidie en missen wij het hiervoor nog benodigde geld.

ysel

De

KORTE BERICHTEN

RINGENBESTELLING 1976

In het vorige nummer heeft u alles over de ringenbestelling kunnen lezen. In uw eigen voordeel sporen wij u aan om er toch vooral voor zorg te dragen dat uw bestelling inclusief de betaling daarvoor vóór 15 september a.s. in het bezit van uw ringencommissaris is. De heren ringencommissarissen worden verzocht DIREKT NA 15 september de totaalbestellingen in orde te maken en er voor zorg te dragen dat deze, inclusief de betaling daarvoor, VOOR 1 OKTOBER A.S. op het bondsbureau zijn. Voor ná 1 oktober op het bondsbureau ontvangen bestellingen gelden de verhoogde prijzen en kan er niet voor worden ingestaan dat die bestellingen voor 15 januari 1976 afgeleverd kunnen worden.

BESTELLINGEN CENTRAAL MAGAZIJN

Afdelingsbesturen doen er goed aan hun bestellingen zo spoedig mogelijk op te geven, zodat de materialen tijdig in hun bezit komen. Zoals meer dan bekend is, dienen de bestellingen op de girobetaalkaart te worden vermeld. Verzuim daarbij vooral niet om ook naam, adres, woonplaats en kodenummer van de afdeling te vermelden. Raadpleeg de prijslijst in het julinumnummer!

AANVRAAG TENTOONSTELLING 1976/1977

De afdelingssecretariaten worden verzocht er zorg voor te dragen dat de aanvraagformulieren voor de TT in het seizoen 76/77, in drievoud, tijdig in het bezit van hun districtsvoorzitter komen. Tijdig wil in dit verband zeggen vóór 1 oktober a.s.

TEKORT KEURMEESTERS

Afdelingen die voor het komende TT seizoen nog niet over voldoende keurmeesters beschikken, kunnen dit, door middel van het daartoe toegezonden formulier, opgeven aan het bondsbureau. Tijdens de landelijke technische dagen van de keurmeesters zal worden getracht, voor elk geval een oplossing te vinden. Zodra die is gevonden, zal via het bondsbureau de betreffende afdelingssecretaris daarvan in kennis worden gesteld.

STANDAARDEISEN

Onmisbaar bij het selecteren van uw TT vogels zijn de standardeisen. Indien u deze nog niet heeft, is het verstandig ze aan te schaffen. Voor de wijze van bestellen en de prijzen kunt u het beste de prijslijst van het centraal magazijn raadplegen. Zie groene bijlage in het julinumnummer.

KEURMEESTERS

De heer A. Dekker (kleur) is op eigen verzoek van de keurmeesterslijst geschrapt. De heer J. T. L. Zondervan (kleur) is verhuisd en woont thans te Tietjerk, Klaverkamp 19. Gaarne deze wijzigingen in uw keurmeesterslijst aanbrengen.

AANVULLINGEN TT AGENDA

Afd. Aalsmeer, TT secr. J. van Oostwaard, Beatrixstraat 61, Aalsmeer.

Afd. Hardenberg, TT zaal is gebouw De Schakel.

Afd. Harderwijk 2, TT zaal is Taverne Slenkenhorst.

Afd. Hoensbroek, TT zaal is „In Ghen Haen”.

Afd. Maasluis 2, afd. TT van 18 t/ 22 nov. in De Sluis.

Afd. Purmerend, van 26 t/m 30 nov. in Gemeenschapshuis.

Afd. Rotterdam 5, van 25 t/m 30 nov. in Midland.

Afd. Vlaardingen, van 10 t/m 13 december.

Afd. Woudenberg, van 7 t/m 8 nov.

Afd. Zwolle niet in zaal Borst maar in Wijkcentrum Holtenbroek.

Districts TT Zuid-Holland in DAVO-Peugeot showroom, Pr. Carolinalaan 2.

Speciaalclub parkieten Zuid-Holland, 17 t/m 20 sept. Wipmolen, Alblisserdam.

BONDSPENNINGMEESTER KONINKLIJK ONDERSCHIEDEN

Op 20 juli jl. was het precies 40 jaar geleden dat de heer J. van Splunter in dienst trad bij, zoals we dat onder ons plagen te noemen, het Mosselkantoor in Bergen op Zoom. Officieel heet het naar ik meen het Productschap voor Vis- en Visproducten. Hij is, inmiddels al weer ettelijke jaren, hoofd van dat kantoor. Mede omdat op die dag ook het productschap 40 jaar bestond, was er een bijzonder goed, plezierig en sfeervol feest georganiseerd. Onder de vele redenaars was ook de burgemeester van Bergen op Zoom, drs. L. J. van de Laar. Aan het eind van zijn speech deelde hij mede dat Hare Majesteit het had behaagd de heer J. van Splunter te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Een complete verrassing voor de heer Van Splunter, die, en degene die hem wat beter kennen zullen dit wel beamen, het liefst in alle stilte en bescheidenheid zijn werk doet. Deze onderscheiding deed ook vooral ons deugd, temeer ook daar heel nadrukkelijk zijn werk voor de N.B.v.V. werd genoemd. De heer Van Splunter maakt sedert 1959 deel uit van het dagelijks bestuur. Hij werd toen benoemd tot bondspenningmeester en oefent deze functie nog steeds uit. We mogen zonder omhaal stellen dat aan zijn vakbekwaamheid, zijn inzicht, zijn toewijding en vooral zijn liefde voor de bond, die bond is uitgegroeid tot een sterke en hechte organisatie. Wij hopen van harte dat het hem gegeven is nog vele jaren zijn zo vakkundige financiële beleid te kunnen voeren. Nogmaals wensen wij hem een oprecht en welgemeend van harte proficiat met zijn eervolle Koninklijke onderscheiding.

AFD. BERGAMBACHT LEVERDE FIJN WERK

Op 21 juni jl. vond in het B.N.M.O.-oord in Doorn een bijzondere plechtigheid plaats. Een enkele maanden geleden gedane suggestie van ons erelid de heer Bos, werd realiteit. Al heel lang bestaat er een

goed contact tussen de heer Bos c.q. onze organisatie en de stichting van Nederlandse Militaire Oorlogsslachtoffers. Indertijd, al weer heel wat jaartjes geleden, is er met medewerking van de bond een fraaie buitenvolière gebouwd waarvan de bewoners van dat oord nog steeds erg veel plezier hebben. Nu is er ook een binnenvolière gekomen. Een prachtig stukje werk waaraan verschillende leden van de afdeling Bergambacht met veel plezier en toewijding vele uurtje vrije tijd hebben besteed. Het mag gezien worden, en we kunnen ons voorstellen dat de overdracht op die 21ste juni bijzonder feestelijk is verlopen. Onze bijzondere waardering gaat dan ook uit naar zowel de initiatiefnemers als de noeste werkers. De bewoners van het B.N.M.O.-oord wensen wij er erg veel genoegen mee.

HOUD UW ERGERNIS IN TOOM

tekst: J. J. Naus

Dit zou ik willen zeggen tot de heer Coen F. Prins n.a.v. zijn artikel „Gekooide levenslust”. Laat ik, evenals hij, zeggen wie ik ben. Ik ben gepensioneerd adjudant van de Rijkspolitie, amateurmuzikant, en door de jaren heen hartstochtelijk natuurliefhebber, toegeespit op vogelliefhebberij. Niet vreemd hieraan is dat ik geboren ben in de wijde Brabantse Peel. Een deel van mijn geboortedorp is nu natuurreservaat. Mijn vader deed er reeds op zijn eenvoudige manier aan vogel- en natuurbescherming, o.a. door oude kruiken en kannetjes in bomen te bevestigen tot woonplaats voor mezen en door een versleten appelboom te laten staan, omdat er zo dikwijls een vink in nestelde.

Er zit veel goeds en waars in het artikel van de heer Prins, maar het is jammer dat er — om in zijn vaktal te spreken — af en toe een valse toon in zit. Ik bedoel dat zijn kritiek op de bureaucratie en op de „Pater” erg onvriendelijk en naar ik meen zelfs onbeleefd en irritant van vorm is. Dat dient de zaak van de vogelliefhebbers allerm minst en het is nergens goed voor.

Uit eigen jarenlange ervaring ken ik heel wat van de mentaliteit en de denkwijze zowel van ambtenaren als van vogelliefhebbers die vogels kweken en verzorgen; van vogelvangsters die zich door de politie „gejaagd” weten en van vogelbeschermers die wel eens de indruk kunnen wekken dat het er meer om gaat tegenstanders te bestrijden dan vogels te beschermen.

Eén ding meen ik te mogen stellen: „Willen we ooit tot een gunstiger wettelijke regeling komen m.b.t. het houden van kooivogels dan zal er allereerst meer wederzijds begrip moeten groeien tussen ambtenaren en vogelbeschermers enerzijds en vogelkwekers anderzijds”.

Nu is er één ding dat in de ambtelijke wereld **nooit en te nimmer** wordt aanvaard. Dat is kritiek **IN ONBELEEFDE EN ONVRIENDELIJKE VORM**. Die legt men in het gunstigste geval naast zich neer, maar ze heeft meestal een averechtse uitwerking. Wie onbeleefd of onvriendelijk voor de dag komt heeft in de ambtelijke wereld het pleit meestal reeds bij voorbaat verloren. Als u van iemand medewerking, begrip en **WIJZIGING VAN ZIJN TRADITIONEEL STAND-**

PUNT verlangt en hem aanspreekt als: „paperclipsknobbelen ambtenaar”, verwacht u dan nog iets van hem? Neen, toch zeker? U hebt dan misschien uw hart gelucht, maar u hebt uw eigen zaak en die van andere vogelliefhebbers geen goed gedaan.

Laten we toch goed beseffen dat de vogelliefhebbers de „vragende” partij zijn en daarnaast dat natuur- en vogelbescherming een goede zaak is, alleszins waard om behartigd te worden, terwijl de vogels in onze volièr tenslotte minstens voor een deel aan de natuur ontnomen zijn.

Laten we duidelijk maken dat we als vogelliefhebbers positief staan tegenover de vogels in de natuur en op onze wijze medewerken aan vogelbescherming. Onze liefhebberij zullen we moeten verbeteren waar het maar kan opdat we t.z.t. met nuchtere feiten kunnen aantonen dat onze vogels in hoofdzaak in gevangenschap zijn geboren en niet aan de natuur onttrokken.

Om aan te tonen dat mijn standpunt vrijwel geheel overeenkomt met dat van de heer Prins moge het volgende dienen.

In mijn buitenvolière zitten, behalve kanaries en een paar tropen, ook een koppel putters. Het popje is minstens zeven jaar oud. Het kwam in mijn bezit in 1970; ik was toen reeds gepensioneerd en achtte mij niet meer gebonden door de eed de wetten te zullen handhaven enz. Toen ik het popje kreeg was het overjarig. De putterman werd in 1973 in mijn volièr geboren. Hij is dus twee jaar. Van zo'n popje van 7 jaar (of ouder) zou men niet zo veel meer verwachten. Welnu, tussen 7 en 12 juni van dit jaar bouwde het een nestje in een harzerbroedkastje in de buitenvlucht. Het legde zes eitjes. Bij nestcontrole bleken ze alle zes bevrucht. Op 25 juni kwamen er vier en op 26 juni nog twee uit. Alle zes dus uitgekomen. Gisteren, 2 juli, heb ik vijf van de zes kunnen ringen en vandaag ook het zesde jonge puttertje dat ietsje achter was (door de latere geboorte). Vandaag nog zagen ze er alle zes weldoervoed en gezond uit en ze lagen met volle kroppen in het nest. Als ze volwassen worden — en daar heb ik goede hoop op — dan wil ik t.z.t. gaarne nog eens iets schrijven over deze succesvolle kweek.

Uw vogels hebben aan Sluis Ei-Krachtvoer meer dan genoeg.

De moderne voedingsleer toont aan dat de overgang op speciale produkten - zoals opfokvoer - tijdelijk konditie-verlies bij uw vogels veroorzaakt.

Juist aan het begin van de kweekperiode waarin veel van uw vogels wordt gevraagd (nest maken, eieren leggen, broeden enz.) mag dat niet voorkomen. Een optimale kweekconditie van uw vogels betekent meer eieren en meer jongen van betere kwaliteit.

Objektief is vastgesteld dat kweekresultaten aanzienlijk verbeteren als het hele jaar door Sluis Ei-Krachtvoer wordt gebruikt.

Sluis Ei-Krachtvoer is weliswaar wat duurder dan andere

produkten. Maar daar staat heel wat tegenover.

Sluis Ei-Krachtvoer is:

1. altijd konstant van samenstelling,
2. altijd vers door de nieuwe verpakking,
3. zeer licht verteerbaar,
4. verkrijgbaar in verpakking van o.a. 1kg,
5. verrijkt met groente,
6. compleet kracht- en opfokvoer.

Neem de proef eens en let op de resultaten.

Sluis

Sluis vervangt de natuur.

Tekst: Cees Scholtz

BIJ DE BLAUWE REIGERS VAN BOERDERIJ DE EENHOORN

Het is al enige jaren geleden, dat wij voor het eerst bij „De Eenhoorn”, de oudste boerderij van de Beemster, op bezoek gingen. Dat bezoek gold dan voornamelijk de blauwe reigers hoewel de boer had een paar struise dochters die er zijn mochten. Die reigers hadden een kleine kolonie gesticht in de boomgaard en in de bomen van de windsingel rond de vruchtbomen. Dat jaar waren wij er vroegtijdig heengegaan en na uren observeren nodigde boer De Heer ons uit binnen een „koppie” te doen. Trouwens als wij verkleumd waren, kwam je in de stal bij zijn koeien weer helemaal op verhaal. De boer kon geen kwaad van „zijn” reigers horen. Je kon best merken dat hij plezier had aan die snaken, alhoewel ze niet veel goeds deden aan zijn bomen, want juist door de uitwerpselen stonden de bomen er armetierig bij. Later is er een landelijke actie gestart om de kolonie reigers te behouden, omdat zijn buurman had aangekondigd de reigers te vuur en te zwaard te lijf zou gaan. „Onze” boer haalde zijn schouders op en zei „Als mij de opbrengst van dat kleine beetje fruit mij uit de financiële nood moet helpen dan weet ik het niet.” De actie werd een succes en de reigerkolonie gaat nu een onbedreigde toekomst tegemoet.

Dat wij juist in de Beemster belandden, was geen toeval, want nergens in Noord-Holland hebben de reigers een betere plek uitgekozen om ze vanuit een schuilhut te kunnen bespieden dan juist daar. Op onze speurtocht bleek dat overduidelijk. De reigers van de Wittenburg in de Schermer zaten onmenselijk hoog en ook bij de nesten in het Heilooerbos was geen mogelijkheid op het plaatsen van een hut. Aan de duinenrij in de buurt van Driehuis viel eveneens niet te denken ons plan te verwezenlijken.

De reizigers van „De Eenhoorn” zaten vrij gunstig met dit nadeel, dat zij hun huishouding in de dunste slieten van de esdoorns hadden verankerd. De boer vond het in den beginne dwazenwerk en de escapade er een observatiepost bij in te richten stond hij stomverbaasd aan te zien. Zijn eerste uitroep was: „Bij zo'n gevaarte keren zij nooit meer terug. Die reigers schrikken zich een hoedje”. Dat viel nogal mee en nadien heeft hij meer vertrouwen in onze verrichtingen.

Nu is het lang geen pretje hoog in de bomen een schuilhut te bouwen. Daar komt nogal wat acrobatic aan te pas. De eerste jaren was het geval buitengewoon primitief en ik heb er duizend angsten

in uitgestaan. Een enkele plank diende er als zitplaats, waarop ik meer dan eens acht uur achter elkaar heb doorgebracht.

Later kwam een directeur van een verzekeringsmaatschappij. Hij liet een speciaal geconstrueerde toren oprichten. Een wenteltrap leidde tot 15 meter boven de begane grond. Een comfortabele hut. Ondanks het vakmanschap waarmee het geval in elkaar was gezet, blies een storm de toren tegen de vlakke.

Dat zijn van die kleine perikelen om weer met frisse moed te beginnen. Wie dan bij de pakken neer gaat zitten, is een kniesoor. Niet alleen het opstellen van een observatiepost gaf ons heel wat hoofdbrekens, maar ook de reigers deden een duit in het zakje. Het is ons dan ook lang niet altijd voor de wind gegaan.

Behalve de reigers waren er nog meer interessante dieren. In een oude knoestige noteboom, die helaas bij de laatste storm ontworteld werd, huisde een steenuil. Voor de opening van de holte, waarin hij zijn nest had, lagen de braakballen. Door deze uit te pluizen kan je nauwkeurig nagaan waaruit het menu van dit uiltje bestaat. Niet alleen muizen maar ook torren en kevers behoren tot zijn maaltijd. Het winterkoninkje hipte als een koddig verenballetje onder de schuurdeur door, waar het een oud zwalwnest had betrokken. De eigenaars waren nog niet teruggekeerd. Van boven had hij het keurig dicht gevlochten en slechts een ronde opening gaf toegang tot het binnenste. De vink sloeg er zijn beroemde slag.

Om op de reigers terug te komen, er zijn altijd mensen die niet de zon in het water kunnen zien schijnen. In dit geval de reigers in de sloot aan het vissen zien. Een visserman en een jager hadden op een kwade dag de koppen bij elkaar gestoken. Ze zouden de reigers uitmoorden, want zo redeneerden de visserman, had het toch geen pas dat de reigers zijn vis stonden weg te hengelen. Gelukkig is voor deze plannen bijtijds een stokje gestoken.

Na alle bekommernissen van het bouwen ben ik op een mooie dag naar boven geklommen. De met grote omzichtigheid naar boven gehesen camera's hadden evengoed beneden kunnen blijven, want uren hebben wij zitten kleumen zonder een kans te krijgen een foto te maken. De reiger bleef als versteend achter zijn nest geposteerd. Toch verveelden wij ons geen moment, want in het reigernest boven de hut vond juist een aflossing plaats, hetgeen met een geweldig spektakel gepaard ging. De eerste indruk was, dat het blauwgekleurde echtpaar elkaar om „zeep" wilde brengen, maar dan stond het wijfje van de eieren op en gunde het genoegen aan het mannetje. Als ik door het linnen dak naar boven keek, zag ik hem nieuwsgierig naar de hut gluren. Zijn nieuwsgierigheid werd zo groot, dat hij met zijn lange snavel een harde houw op het latwerk van de tent gaf. Het nest, waarop onze camera-lens gericht was, bleef echter onbezet. Waarschijnlijk omdat op een naburig bouwsel een zenuwpil van een reiger zat te broeden, die bij het minste gerucht op de wieken ging en de omgeving verstoorde. Een stel kraaien, die slimme gauwdieven, ontdekten een onbemand nest met drie groen-blauwe eieren. Krassend, met schorre keelgeluiden moedigden zij elkaar aan een aanval op de eieren te doen. Juist toen een van de schelmen zich op de nestrans had gezet, streek de reiger met wapperende vleugels en met een woedend en doordringend korr-korr op het nest. Teleurgesteld scholden de kraaien in een hoge boom over dit mislukte buitenkansje.

Een paar reigers waren dicht bij de schuilhut nog een nest in elkaar aan het flansen. Hun snavels en veren blonken veel feller dan die van de reeds broedende vogels. In de verlovingsstijd maken de reigers veel omslachtiger toilet, ieder veertje wordt dan door de snavel gehaald. Zijn de wittebroodsweken eenmaal voorbij dan wordt de zorg voor het verenkleed wat minder. Nadat wij ook de volgende dag uren in de schuilhut bij het nest hadden gezeten, streek de reiger plotseling op zijn nest en stapte statig op de eieren. Klik-klik deed de camera en hierbij ziet u het resultaat. Het geduld dat je er voor over moet hebben, hebt u inmiddels al uit het voorgaande kunnen lezen. De blauwe reiger ging rustig zitten en verroerde geen vin meer, zachtjes werd hij in de hoge boomtop door de wind gewiegd. De houtduiven zorgden voor wat afleiding: zij gebruikten het dak van de schuilhut als toernooiveld. Ik kriebelde er één ballorig onder zijn tenen, zodat hij van schrik wegvloog. De reiger liet dit gedoe siberisch.

Straks zal de Beemster met al haar appel- en perebloesem in volle bloei staan, dan zullen er ook jongen in de nesten liggen. Het wordt dan zaak niet met je zondagse kleren onder de nesten te lopen want ze schijnen dan misselijk van onze aanwezigheid te worden. Baarzen, aal en andere onverterde brij wordt over de nestrans uitgebraakt en wee degene die er toevallig onder loopt. Het gebeurt soms ook dat een jong al te vrijpostig is en over de rand van het nest valt. Geen oude vogel zal hem buiten het nest van voedsel voorzien en lukt het hem niet zelf aan de kost te komen van al die uitgebraakte over de rand geworpen voedselresten dan sterft het jong een jammerlijke hongersdood.

DE VOGELHALLEN VAN DIERENPARK WASSENAAR

J. W. W. Louwman

Het is nu bijna een kwart eeuw geleden, dat de bouw van het beroemde vogelhuis de Louisehal in het Dierenpark Wassenaar tot stand kwam. Dit is misschien een mooie aanleiding om iets meer te vertellen over dit gebouw.

De bouw van de Louisehal werd noodzakelijk geacht, omdat het oude vogelhuis, dat van voor de oorlog dateerde, niet meer aan de gestelde eisen voldeed. Het bood het groeiende aantal vogels te weinig ruimte en rust. Bovendien werd door de directie van het Dierenpark Wassenaar gezocht naar nieuwe wegen om te komen tot betere broedresultaten bij de tropische vogels.

Met de bouw van het nieuwe vogelhuis werd totaal gebroken met de toen heersende inzichten op het gebied van de vogelhuizenbouw. Het ontwerp was gebaseerd op de gedachte tropische vogels in zo ruim en natuurlijk mogelijk ingerichte volièrès onder te brengen. Om dit te kunnen verwezenlijken werd gekozen voor de bouw van een enorme kas, die als vogelhuis kon worden ingericht. Hierin zou het mogelijk kunnen worden tropische vogels in zeer grote volièrès te houden, te midden van een natuurlijke omgeving met bomen en planten. Dit zou niet alleen voor de bezoekers veel attractiever zijn, maar bij de vogels kunnen leiden tot een natuurlijker gedrag en betere broedresultaten. Enkele jaren later werden de meeste van deze ideeën ook verwerkt in de Paradijsshal, wat eigenlijk een uitbreiding van de Louisehal inhield. Beide hallen vormden samen één geheel en hadden in totaal 320 meter bezoekersgang, dus bijna een lengte van één derde km! De totale volièrè-inhoud mat 18.000 m³, wat inhield dat het daarmee het grootste vogelhuis ter wereld was! De voordelen, die de volièrès in een grote kas, zoals de Louisehal bieden, zijn eigenlijk een toevallige combinatie van de voordelen van gewone binnenhuisvolièrès met die van buitenvolièrès. In de Louisehal is een goede klimaatbeheersing mogelijk, de temperatuur en luchtvochtigheid voor de vogels zijn naar wens te regelen. In de dakconstructies is een onopvallende sproei-installatie verwerkt, waarmee men voor de dieren en planten op gezette tijden een regenbuitje kan veroorzaken. Alhoewel de meeste vogels zo'n douche van fijne druppels waarderen, zijn er in elke volièrè gedeelten waar de vogels zich kunnen terugtrekken om droog te blijven. Hier bevinden zich ook de zandbaden en voerbakjes. Daar

het dak geheel van glas is, kunnen de vogels van elk zonnetje genieten. Bovendien speelt natuurlijk daglicht een belangrijke rol bij de voortplanting van vogels. Het stimuleert de hymofyse (hersenaanhangsel) tot het produceren van hormonen, die de vogels o.a. broedrijp kunnen maken. Ook de planten in de Louisehal hebben het daglicht nodig om normaal te kunnen groeien. De inrichting van elke volièrè is voor iedere vogelsoort zoveel mogelijk aangepast aan zijn biotoop in het wild en bevat daardoor vele natuurlijke nest- en slaapplekken.

Door de grote verscheidenheid aan landschapsvolièrès in de Louisehal, wordt bij de bezoeker een zekere eentonigheid voorkomen. Een voorbeeld van zo'n landschapsvolièrè is de rotsvolièrè, ingericht voor kaalkopkraaien, die kleinsten tegen rotswanden bouwen. De volièrè bestaat uit grote rotsblokken met een watervalletje en is beplant met allerlei rotsvegetatie. De plantensoorten, die in de volièrès gebruikt worden, moeten niet alleen bij de vogels passen, maar ze moeten ook een kasmilieu kunnen verdragen en natuurlijk niet giftig of broos zijn. Bij de vogels die planten vernietigen (b.v. papegaaien) ontbreekt het groen niet geheel, want ook naast en achter de volièrès bevinden zich planten. In de loop der jaren hebben sommige bomen zich tot echte reuzen ontwikkeld. Gunstig hiervoor was, dat

de bomen in de volle grond staan en dus hun wortels net zover kunnen laten groeien als nodig is. Zulke bomen bieden vele vogels een ideale gelegenheid om in te klimmen, te slapen en te nestelen. Elk drinkvijvertje heeft een aparte aansluiting op het waterleidingnet en het riool. De grotere vijvers bieden bepaalde vogelsoorten de gelegenheid te waden (b.v. ibissen), te zwemmen (b.v. eenden) of te duiken (b.v. ijsvogels). In enkele volières zijn hele grote rotspartijen aangebracht. Deze zijn zo realistisch, dat het voor de bezoeker moeilijk is te geloven, dat ze door kunstenaars van cement gemaakt zijn. De stookkosten worden in de winter belangrijk gereduceerd, doordat de buitenzijden van de volières voorzien worden van uitneembare plastic ramen, die voor een flinke isolatie zorgen.

In de zijwanden en de nok van het dak zijn grote ramen aangebracht, die zonnig voor een goede

ventilatie kunnen zorgen. De te lange nachten in de winter worden bij sommige vogels (b.v. kolibries, kleine insecteneters) ondervangen door het gebruik van gloeilampen, die door een speciale schakelklok op gezette tijden automatisch langzaam aan- of uitgaan.

Enkele volières, waar een extra hoge vochtigheid moet worden gehandhaafd (b.v. borstelkop papegaaï) hebben glas- in plaats van gaswanden. In de Paradijshal is er helemaal geen glas, gaas of andere afscheiding tussen de vogels en de bezoekers. Bij het binnenkomen in deze hal, bevindt men zich meteen in een enorme volièrre van 5000 m³, samen met de vogels. Niets belemmert het zicht op de weelderige beplanting en de tientallen vogelsoorten, die hier in bijna volle vrijheid rondvliegen. Deze nieuwe spectaculaire wijze van volièrebouw werd

door het Dierenpark Wassenaar het eerst ontwikkeld. Vanaf een groot aantal zitbanken kan de vogelliefhebber in alle rust van de vogels in hun domein genieten. De amateur fotograaf, die zich de tijd gunt, kan hier unieke plaatjes maken. In de beide hallen zijn ook enkele vertrekken, die voor de bezoekers niet toegankelijk zijn. Hier bevindt zich de keuken, waar de vogeldiëten klaargemaakt worden, de vogelquarantaine, de behandelkamer van de dierenarts en het dierenaamborden atelier. In de loop der jaren hebben in beide vogelhallen vele honderden tropische vogels zich voortgeplant. Een dertigtal vogelsoorten hadden tot dan toe nog nooit eerder in een dierentuin gebroed! Een recent voorbeeld hiervan is de unieke geboorte van een Borstelkop papegaaï (*Psittichas fulgidus*). Ornithologen weten nog maar heel weinig over deze oerwoudvogel uit West Irian (Nieuw Guinea). Het was zelfs nog onbekend hoe het ei van deze vogels eruit ziet. De bekende ornitholoog James Fisher schrijft in zijn boek „Zoo's of the world" het volgende: „Hele grote volières zijn slechts in een zestal dierentuinen in de wereld te vinden. Geen is beter dan die van Wassenaar, waar u kunt zien hoe vogels in een volièrre gehouden kunnen en moeten worden, met volle vliegervrijheid en met schuilplaatsen waar genesteld kan worden. Er werden hier uitzonderlijk goede broedresultaten bereikt", aldus James Fisher. De successen met beide experimentele vogelhallen in Wassenaar is voor vele binnen- en buitenlandse dierentuinen aanleiding geweest hun nieuwe vogelhuizen enigszins op dezelfde wijze te bouwen. Er

bestaan nu zelfs enkele volmaakte copieën, waarvan er één bovendien Paradijshal is genoemd.

In het afgelopen jaar hebben in de vogelhallen van Wassenaar enkele ingrijpende verbouwingen plaatsgevonden. In verband hiermee was een gedeelte enige maanden voor de bezoekers gesloten. Gelukkig zijn deze werkzaamheden ruim voor het broedseizoen klaar gekomen.

Het zal de trouwe bezoeker vooral opvallen dat de inrichting van de Paradijshal nogal is veranderd. De bestaande landschappen zijn aangevuld met een glooiend veld overgroeid met bodemgewassen en een grote vijver met breed strand. Misschien zijn deze laatste verbeteringen een extra reden voor u het Dierenpark Wassenaar binnenkort weer eens te bezoeken.

DE KEA

Tekst: Meindert de Jong
Foto: Müller/Walsrode

Een van de levendigste, grappigste en interessantste papegaaien is stellig de kea, die alleen nog domicilie heeft op het Zuid-Eiland van Nieuw-Zeeland. Hij leeft op grote hoogte boven de zeespiegel, tot wel 2000 meter, waar het weer vaak bar en boos is en waar enorme hagelstenen neerkletteren. De vogels móésten wel, want sedert hun ontdekking in 1856 zijn ze voortdurend intensief door de mens vervolgd. Jan P. Strijbos schrijft hierover in zijn mooie boek „Nieuw-Zeeland, het land van de witte wolk”: „De schapenboeren hebben altijd beweerd, dat de kea's schapen aanvallen en doden en zich aan hun vlees te goed doen. Al sinds honderd jaar werd er voor ingeleverde dode kea's een premie betaald. In 1886 loofde het gouvernement een premie uit van £ 1 en ook thans nog betalen vele eigenaren van schapenfarmen eenzelfde bedrag voor elke gedode kea. Mr. Jackson, die deze vogels gedurende vele jaren heeft bestudeerd en zich met de kwestie van hun beweerdte schadelijkheid wegens het doden van schapen intensief heeft bezig gehouden, acht het op grond van zijn onderzoek geloofwaardig, dat schapen die ingesneeuwd raken en daarbij de dood vinden, zieke schapen of schapen, die bij valpartijen van de rotsen gewond raken, door kea's worden aangevallen en verscheurd. Ook kan dit gebeuren bij schapen, waarvan de kea meent dat het dier dood is. Wanneer zo'n schaap door een kea wordt aangevallen en het dier zich weer gaat bewegen, vliegt de kea weg, maar hij keert terug als het schaap weer stil gaat liggen en zich niet meer beweegt. Dit komt echter maar zo uiterst zelden voor, dat het doden van kea's niet gerechtvaardigd is. In zijn studie dringt mr. Jackson dan ook met klem aan op bescherming van de kea.”

Ook laat ik de heer H. van de Werken nog even aan het woord, die in de Artis-Dieren-encyclopedie vermeldt: „Het is niet onmogelijk dat het dier wel eens een dood schaap plukt; levende exemplaren hebben echter niets van hem te vrezen, zo heeft een onderzoeker opgemerkt. De vogel is er zelfs bang voor.”

Eer men tot die overtuiging kwam, hebben echter tienduizenden kea's het leven gelaten. Er stond lange tijd zelfs een dusdanig hoge prijs op hun hoofd, dat heel wat mannen van de jacht op de kea leefden. Slechts aan het gelukkige feit dat de vogel zich in moeilijk toegankelijk berggebied heeft teruggetrokken, hebben we het te danken dat hij niet is uitgeroeid.”

Het voedsel van de kea bestaat uit plantedelen, allerlei insecten, larven en wormen, maar ook eten ze veel fruit, bessen en nectar. Ook zijn ze dol op boter. (Strijbos besmeerde een paar boterhammen dik met boter en deponeerde ze in de buurt van zijn schuilhut. In minder dan geen tijd waren de kea's present, die met hun kromme snavel de boter er af „maaiden”.)

De hoofdkleur van de kea of bergpapegaai is bronskleurig of olijfkleurig groen, het donkerst op de vleugels en de staart. De stuit is prachtig paarsachtig rood en ook de ondervleugeldekveren hebben een roodachtige kleur. Wat kleur betreft is er nauwelijks enig verschil tussen de seksen, maar wel heeft het mannetje een veel slankere en langere gekromde papegaaiesnavel dan zijn echtgenote. Vroeger kwamen vier soorten kea's (*Nestor notabilis*) op Nieuw-Zeeland voor maar tegenwoordig zijn er slechts twee over.

Kea's broeden in holen, waarin 3-4 witte eieren komen te liggen, die alleen door het vrouwtje 25-29 dagen worden bebroed. Het mannetje voorziet zijn eega van de nodige snavelkost, maar het is hem niet toegestaan op het nest te komen. Het duurt erg lang voor de jongen het nest verlaten, vaak wel elf weken. Maar dan zijn ze ook vrijwel gelijk aan de oude vogels. In gevangenschap zijn deze dieren zeer spoedig tam en buitengewoon speels. Ze zijn dol op speelgoed, waar ze een intensief gebruik van maken. Dit schijnt vooral het geval te zijn als er een paartje is. Van de Werken schrijft nog: „Dikwijls neemt het mannetje iets in de poot en biedt het zo zijn wijfje aan.”

Hun naam danken deze vogels, die vooral in de schemering actief zijn, aan het geluid dat ze voortbrengen.

EEN JAARLIJKS TERUGKERENDE ENQUETE!

Tekst: D. W. Rougoor

Inleiding

Zoals u waarschijnlijk wel zult weten zijn er onder de „vogelbeschermers” velen die van een bepaalde vogelsoort studie maken of zich op ander wetenschappelijk terrein begeven. Bijvoorbeeld: nestkasten-onderzoek, ethologie, trek, populatiegrootte (o.a. het Atlas-project), enz.

Onder de houders van Europese vogels zijn er maar weinigen die zich veel moeite getroosten om op vele vragen een passend antwoord te vinden. Uiteraard, zij **kweken** die vogels en dat draagt op zich al veel bij aan de kennis van vele soorten. Doch wij kunnen veel meer!

Wij kunnen bijvoorbeeld het sterftecijfer van „gekooide” vogels gaan vergelijken met dat van wilde exemplaren.

We weten allemaal dat er in de volière minder vogels sterven en dat ze daar dus ouder worden. Wie heeft dat echter aangetoond met cijfermateriaal en wie heeft onderzocht hoe groot dat verschil is? Dit is maar één voorbeeld.

Ikzelf ben al enige jaren bezig met het verzamelen van bepaalde gegevens en wil nu graag over meer beschikken en dat kan, met medewerking van u!

De gegevens

De gegevens waarop ik hierboven doelde en die ik graag van u zou willen ontvangen, zijn de volgende.

- A. **Mutaties.** (Deze mutaties moeten dan wel Europese vogels zijn)
- B. **Bastaarden.** (Eén van de ouders of allebei moet een Europese vogelsoort zijn)
- C. **Parasitisme;** bijvoorbeeld een paartje kanaries dat u jongen van goudvinken laat grootbrengen.

(Hierbij moet de parasiet of de waardvogel, in dit geval de kanarie, een Europese vogelsoort zijn)

- D. **Kweekresultaten.** (Hierbij moeten beide ouders tot een en dezelfde vogelsoort (eur.) behoren)

Opmerkingen

Wilt u, zo mogelijk bij de door u beschreven vogels hun **leeftijden** vermelden? Ook als er een Europese vogel, een mutatie of een bastaard bij u doodgaat, waarvan u de leeftijd bekend is: graag vermelden, mét leeftijd!

Gegevens over voorgaande jaren (jaartal vermelden), gekweekte F2, F3, enz. en waarneming (in de natuur) zijn ook welkom.

Wat de kweekresultaten aangaat; per **soort** en per **nest** het aantal eieren, uitgekomen eieren, uitgevlogen jongen en volwassen geworden jongen geven, c.q. of het nest leeg is gebleven.

Wilt u ook vermelden of u lid bent van de speciaalclub Europese vogels en hun Hybriden?

Als u het afgelopen jaar geen kans hebt gezien om te kweken, dan kunt u wellicht wel wat over hun leeftijd, over waarnemingen, etc. zeggen.

Iedereen die een Europese vogel heeft kan meewerken en ik hoop dat het ook gebeurt.

Ondertekening

Het liefst heb ik natuurlijk dat u uw naam en adres (telefoon?) zo volledig mogelijk opschrijft. Mochten er bij mij nog vragen, etc. zijn dan kan ik u bereiken. Mocht u hiertegen bezwaar hebben, dan zijn uw initialen en plaats voldoende. Anderzijds kunt u er van mijn kant op vertrouwen dat geen enkele naam of adres doorgegeven zal worden, aan welke instantie of aan welk persoon ook.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking in 1975.

DE GROOTSTE VOLIERE STAAT IN EMMEN

Inderdaad, niet minder dan 3000 m² beslaat dit bouwwerk dat een hoogte heeft van 12 m. In deze vlucht zijn voorlopig ongeveer 100 vogels, alle afkomstig uit Zuid- en Midden-Amerika, ondergebracht. Het is een prachtig geheel en zal, wanneer de beplanting tot wat vollere wasdom is gekomen, steeds mooier worden. Alleen daarom al is een bezoek aan dat Noorder Dierenpark in Emmen, beslist de moeite waard. Wij hopen in het volgend voorjaar, in een wat uitgebreider artikel, op dit park terug te komen. Wij feliciteren de directie nogmaals van harte met de opening, die op 10 juli jl. plaats vond en wij wensen ze erg veel succes.

ECHT, ZE PROEVEN HET ...

**ZE WILLEN
NIET ANDERS**

en het betere zit niet
altijd in een hogere prijs

**V.V.R. VOGELVOEDERFABRIEK
KONINGINNELAAN 104
RIJSWIJK Z.H.
TELEFOON (070) 98 34 02**

BEPLANTING IN EN OM DE VOLIERE

BAMBOE
sinarundinaria

Vooral als we tropische vogels houden, zou het bijzonder leuk zijn als we IN de volière een hoekje met bamboe zouden kunnen beplanten. Ik heb het evenwel al enkele malen met ze geprobeerd, doch het lukte niet, er kwam geen stengel uit de grond.

Verschillende vrij grote verwilderde bossen weet ik te vinden, en het valt mij wel op dat deze overal aan de uiterste walkant staan, aan de oever van een parkvijver, van een ven en langs een brede bossloot. Kennelijk vragen ze erg vochtige grond en verlangen ze bovendien een schaduwrijke plaats. Je weet nooit, misschien doen ze het bij u wel. Door scheuring zijn ze te vermeerderen.
FLORAVI

Waar wacht u nog langer op?

**Gun uw vogels selectief geschoonde
WITTE MOLEN zongerijpte zaden!**

WITTE MOLEN gemengde zaden voor kleur, zang en postuurkanaries, tropische vogels, parkieten en wildzang.

WITTE MOLEN zaadmengsels door onze voedingsdeskundige in de juiste verhoudingen samengesteld en aangepast aan de behoefte van de vogels in het seizoen.

Naast onze sublieme ALLESTERIN-mengsels voor de specialist, een keur van mengsels o.a.:

- Zangzaad Speciaal - Rood 1 - Zwart 1R - Zwart 1R z. hennep.
- Tropischzaad speciaal - Tropischzaad A.P.V. (v. Austr. Prachtvinken)
- Parkietenzaad speciaal - Parkietenzaad grof
- Wildzangzaad E.S. (eigen samenstelling)

VOGELLIEFHEBBERS DIE WETEN WAT GOED IS
PASSEN DE VOORDEELREGEL TOE.

Dus Witte Molen zaden!

**witte
molen**

**WITTE MOLEN B.V.
PROV.WEG - MEEUWEN (N.Br.)**